

2016 m. kovo 25 d., penktadienis

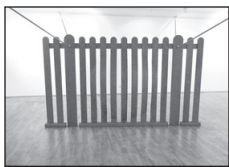
Nr. 12 (1164) | Kaina 0,90 Eur

Dailė | Muzika | Teatras | Kinas | Fotografija

Linksmų šventų Velykų!

2

Pianistas *Gabrielius Alekna* skambino
W.A. Mozartą

A. NARUŠYTĖS NUOTR.

6

Antano Šnaro tvora

7

*Mildos Dainovskytės, Eglės Ruibytės ir
Jolantos Mikulskytės parodos „Kairėj-dešinėj“*

9

Naujas „Kinas“

**Brangūs skaitytojai,
Kviečiame tapti kultūros rėmėjais!**

**Jūsų skiriami 2 proc. pajamų mokesčio – mums didelė parama.
Pildydami Valstybinės mokesčių inspekcijos formą FR0512,
nurodykite VŠĮ „7 meno dienos“ įmonės kodą 302725178.**

**Norėdami paremti „Kino“ žurnalą, nurodykite
VŠĮ Žurnalas „Kinas“ įmonės kodą 300007987.**

**Reikalingą formą galima užpildyti internete,
Mokesčių inspekcijos tinklalapyje www.vmi.lt.**

Dėkojame visiems mus palaikantiems.

AGNĖ NARUŠYTĖ

Kovo 13-ąją, sekmadienį, kartu su Aurelija Maknyte sėdėjome Sodų gatvės bare „Dėvėti“. Kitoje gatvės pusėje vitrininis langas blykčiojo akinama šviesa. Kitiems galėjo būti keista, kad kažkoks suvirintojas dirba sekmadienį. Mes žinojome: tai Žilvinas Landzbergas ruošiasi naujos Tarpdisciplininio meno kūrėjų sąjungos parodų erdvės atidarymui. Iš Maloniosios g. 6 Žvėryne ji persikėlė į Sodų g. 4 prie stoties, kur dar neseniai veikė vien dėvėtų drabužių, ūkinių ir sekso prekių parduotuvės, kazino, lombardai ir būrėjai. Dabar senosios skurdo iškabos ir seksualinio išnaudojimo, girtuoklystės bei nusikaltimų ženklai tampa turistine atrakcija, šios teritorijos „brendu“, sėkmingai paravinėjamu „tikro gyvenimo“ patirčių suvenyru. Man, čia gyvenančiai nuo 2000-ųjų, įdomu stebėti šį virsmą iš tikro ir tikrai pavojingo gyvenimo į netikrą, bet malonią pakuootę vartotojams. Menas čia įžengia kaip trūkstamas būsimosios madingo rajono mozaikos elementas. Tuo džiaugiuosi nepaisydama perspėjimų apie grobuoniškas verslo užmačias.

Užėjusios vidun iškart įsitikiname, kad Landzbergo suvirintas šviesos bokštas sujungia šios vietos praeitį, dabartį ir ateitį. Jo pamatai – rūsyje, jo kūnas puikuojasi iš gatvės matomoje erdvėje su „marmurine“ siena, o viršūnė sminga į dvasinėse aukštumose skendintį Budizmo centrą, iš žemės gelmių jiems nešdama ilgai lauktą prašviesėjimą. Į centrą vedanti laiptinė primena apie buvusią stoties rajono prabangą: aukšta erdvė, palubės aplipdytos gipsiniais žiedlapiais, o grindys dengtos spalvotų plytelių ornamentu. Kiek žinau, XIX a. pabaigoje čia, prie stoties, buvo pastatyti prabangūs viešbučiai, skirti kilmingiems atvykėliams. Sovietmečiu iš buvusios didybės liko tik architektūrinės puošmenos – arkiniai langai, antikinių dievybių veidai virš jų, korintinių orderių primenančios kolonos ir didingos laiptinės. Visa tai absurdiškai nesiderino su

Žilvinas Landzbergas, „~“ 2016 m.

A. NARUŠYTĖS NUOTR.

Atgimstantys

Žilvino Landzbergo paroda „Sodų 4“

čia įkurtais pilkasieliais institutais ir nusmurgusiomis „komunalkėmis“, į kurias buvo sugrūsti atvykėliai iš Sovietų Sąjungos, užėmę išvežtų gyventojų ir per karą sunaikintų žydų namus. Tuos valymus liudija ir žydų valdose išlikę maldos namai, kurių šia pusę Pylimo gatvės buvo ketveri, iš jų vieni – Zavelio Germaizės kloizas – kaip tik atitveria naująją galeriją „Sodų 4“ nuo mano langų. Vos prasidėjus kalendoriniam pavasariui, čia vėl ėmė kaukšėti remontų plaktukai, vis atvažiuoja kažko užkelti kranai. Dabar vaizdas pro langą primena lopinį: „degtos žemės“ spalvos stogų

dangos lopiniai prisiūti prie puviniais apėjusių čerpių audinio, kur vasarą dar kartą sužels čia jau seniai šaknis suleidę augalai. Tas gamtoje ir drėgmėje tirpstančių architektūros kontūrų vaizdas jau tolsta į praeitį, greičiausiai jo ilgėsiuos, nors ir nelogiškai. Tiesiog bežiūrint ši griuvėsių salelė, kur šalia šiukšliadėžių kasdien išmetami seni foteliai, spintos ir unitazai, įgyja formas, nusibraukia sovietinį snaudulį – ką tik pastatytuose priebučiuose ir palėpėse mano vaizduotė ima kuistis,

NUKELTA Į 6 PSL.

Tarsi nematomas tarpininkas

Pianistas Gabrielius Alekna skambino Mozartą Kauno filharmonijoje

DARIUS KUČINSKAS

Kovo 19 d. Kauno filharmonijos Didžiojoje salėje kartu su Kauno miesto simfoniniu orkestru Wolfgango Amadeaus Mozarto Koncertą fortepijonui ir orkestrui Nr. 24 c-moll (KV 491) skambino Niu-jorke gyvenantis ir VDU Muzikos akademijos vizituojančiu docentu dirbantis pianistas Gabrielius Alekna. Tarptautinį pripažinimą pelnęs ir dažniau užsienyje nei Lietuvoje koncertuojantis pianistas šį kartą Kauno publikai pristatė vieną retai pas mus atliekamų Mozarto šedevrų. Koncertas Nr. 24 c-moll sukurta lygiai prieš 230 metų Vienoje (1786 m. kovo 24 d.). Šį koncertą Mozartas parašė per tris savaites, o dar po poros savaičių atliko Vienos teatro salėje. Repeticijoje koncertą išgirdęs Ludwigas van Beethovenas buvo sužavėtas – „mes nieko panašaus nebesukursime“, – prasi-tarė savo bičiuliui, pripažindamas Mozarto talentą ir kūrinio genialumą. Neatsitiktinai muzikos kritikai šį koncertą įvardijo kaip patį brandžiausią ir sudėtingiausią šio žanro opusą.

Pianisto Gabrieliaus Aleknos skambinimas visuomet pasižymi

ypač aukšta atlikimo kultūra, giliu muzikos suvokimu ir puikia interpretacija. Klasika – atlikėjui viena iš artimiausių epochų. Tai patvirtina ir 2005 m. laimėtas vienas prestižiškiausių ir sudėtingiausių pasaulio konkursų – tarptautinis L. van Beethoveno konkursas Vienoje. G. Alekno koncertuose ypač ryškus atlikėjo kaip tarpininko tipas. Scenoje jo tarsi nėra, yra tik muzika, tik autorius. Šiuo požiūriu G. Alekna aiškiai skiriasi nuo šiuo metu fortepijoninės muzikos pasaulyje dominuojančių atlikėjų „artistų“, kurie muziką iliustruoja kūnu ar veido mimika (šios srities „pasaulio

čempionas“ – kinų pianistas Lang Langas) ar atlikėjų „cirkininkų“, kuriems svarbiausia yra skambinimo greitis (šia prasme nepralenkiamas buvo vengrų kilmės prancūzų pianistas György Cziffra). Vidutinių gabumų atlikėjai vaidybos priemonėmis bando pridengti profesinių įgūdžių trūkumą, ribotas technines galimybes, o dažniausiai – talento stoką. Kad ir kokia triukšminga bei daug žadanti būtų vidutinybių reklama, talento trūkumo nepaslėpsi. Dėl to *tikras* muzikos atlikimas, čia ir dabar vykstantis meno aktas – koncertas – ir traukia muzikos meno stebuklo besitikinčius,

meninį katarsį išgyventi pasiruošusius ir tikro talento laukiančius klausytojus. Gabrieliaus Alekno skambinimas nuo pat pirmų garsų leidžia suvokti, kad šiandien tokia galimybė yra. Tad nėra lengva išskirti, kas koncerte buvo labai gerai, o kas – tobula. Akivaizdžiai jautėsi, kad solistui materialus pasaulis negzistuoja, jis gyvena muzika, ja tiki ir per ją teigia esmines meno tiesas. Klausydamasis atsipalaiduoja, nebegalvoji apie tas fizines priemones, kuriomis yra kuriamas menas ir su kuriomis labai dažnai „kovoja“ ne vienas scenos „ringe“ atsidūręs mūsų atlikėjas. Tokių kliūčių

Gabrieliaus Alekno koncertuose nėra. Jam skambinant gali laisvai sekti kompozitoriaus mintį, net neįtardamas, kad tarp jo ir tavęs dar yra pianistas.

Bisui Gabrielius Alekna paskambino Roberto Schummano–Ferenco Liszto „Dedikaciją“. Čia dar laisviau ir įtaigiau atsiskleidė neeilinio Lietuvos pianisto talentas – daugiaplanė polifonija, virtuoziška pedalizacija, logika ir gebėjimas valdyti fortepijono garsinę visumą kelė didelį pasigėrėjimą. Norisi tik palinkėti, kad tokių koncertų Kauno filharmonijoje būtų daugiau, ir, beje, jie būtų anonsuojami tiksliau (filharmonijos interneto svetainėje nurodyta, kad bus atliktas Mozarto koncertas K. 941 – tokio numerio Ludwigo von Köchelio kataloge apskritai nėra).

Reikėtų paminėti, kad koncertui dirigavo Güntheris Stegmülleris iš Vokietijos, o programoje, be Mozarto fortepijoninio koncerto, taip pat skambėjo Edvardo Griego pirmoji siuita iš muzikos Henriko Ibseno dramai „Peras Giuntas“, o antroje dalyje – Antonino Dvořáko Devintoji simfonija „Iš naujojo pasaulio“. Ir visa tai kažkodėl pavadinta Čiurlionio–Grygo festivaliu.

Gabrielius Alekna, dirigentas Güntheris Stegmülleris ir KMSO

NUOTRAUKA IŠ KMSO ARCHYVO

Įamžinti muzikiniai vaizdai

Pianisto Viktoro Paukštelio kompaktinę plokštelę išklausius

ALDONA ELEONORA RADVILAITĖ

Lietuvių melomanams gerai žinomas pianistas Viktoras Paukštelis neseniai įrašė jau trečią savo solinio repertuaro kūrinių kompaktinę plokštelę. Pirmoje, kurią išleido „Baltic Optical Disc“ (2013), skamba meistriškai atliekami Johanno Sebastiano Bacho, Ferenco Liszto, Claude'o Debussy kūriniai. Antrą ir trečią kompaktines plokšteles išleido „Sheva Collection“ (Italija), – jose skamba tiek „auksinio pianistų fondo“, tiek ir retai atliekami kūriniai. Antroje plokštelėje (2014) – J.S. Bacho Prancūziškoji siuita Nr. 5, G-dur (BWV 816), retai atliekamos, o gal mūsų klausytojų net ir negirdėtos Anatolijaus Liadovo (1855–1914) žavios įvairių opusų pjesės ir populiariusis Aleksandro Skriabino Etiudas, op. 8, Nr. 12 dis-moll. Naujausioje, trečioje, kurią Piano LT koncertų salėje „Fazioli Grand Piano“ instrumentu 2015 m. kovo 25–28 d. įgrojo Viktoras Paukštelis (įrašo

inžinierius Giedrius Litvinas, beje, kaip ir ankstesnės, asistentas Vilnius Narvilas, o abiejų plokštelių viršelių fotografijos – Aušros Volungės), galima mėgautis septyniomis grakščiomis Jeano-Philippe'o Rameau (1683–1764) pjesėmis iš trijų Siuitų klavesinui (D-dur, e-moll, G-dur), Roberto Schumanno (1810–1856) „Vaikų scenomis“ („Kinderszenen“), op. 15, bei Césaro Francko (1822–1890) Preliudu, Choralu ir Fuga, op. 21.

V. Paukštelis mokėsi ir tobulino savo meistriškumą pas daugybę puikių profesorių. Pirmieji mokytojai – jo mama, pianistė ir žymi pedagogė Tatjana Radovič, senelė – LMTA profesorė Mariam Azizbekova, taip pat Laimutė Jakniūnienė bei Donaldas Račys M.K. Čiurlionio menų mokykloje. Magistro studijas pianistas baigė Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, prof. Veronikos Vitaitės klasėje, tobulinosi pas žinomą rusų pianistą Jevgenijų Koroliovą Hamburgo aukštojoje muzikos ir teatro mokykloje, vėliau pas žymų pedagogą Jeaną-Marcą

Luisadą „École Normale de Musique“ Paryžiuje. Šis profesorius taip apibūdino savo auklėtinį: „Tai ypač jautrus menininkas, delikataus, aristokratiško jautrumo ir nebijančios rizikuoti sielos, dirbti su juo – didžiulis malonumas. Jis pasižymi intelektualiomis kūrinio formos paieškomis, turio ir erdvės pilnu garsu bei turtinga, iškalbinga atlikimo technika.“ Talentingo pianisto įgūdžius meistriškumo kursuose gludino ir daugybė fortepijono įžymybių: Gary Grafmanas, Jifis Hlinka, Borisas Petrušanskis, Michailas Voskresenskis,

Anthony di Bonaventura, Nora Ray. V. Paukštelis grojo daugelyje festivalių, koncertavo kaip solistas ir kamerinių ansamblių dalyvis Prancūzijoje, Vokietijoje, Olandijoje, Šveicarijoje, Švedijoje, JAV, Italijoje.

Skleidžiasi dar viena V. Paukštelio meninės raiškos sritis – tapymo aistra. Nesitenkindamas savo spalvingais mėgėjiškais paveikslais bei savo paveikslų videovaizdais, kuriais pastaruoju metu mėgsta papuošti koncertinę savo rečitalių erdvę, pianistas įstojo į Vilniaus dailės akademiją ir dabar yra antro kurso studentas. Jis profesionaliai tobulina savo tapybos talentą žinomų dailininkų Arvydo Šaltenio ir Jono Gasiūno klasėse. Beje, šiuos V. Paukštelio gabumus maždaug prieš dešimtmetį pastebėjo Izraelyje jo sutiktas menininkas Leo Ray, paskatinęs jį ir toliau tapyti.

Sakytčiau, meistriškai, intelektualiai kompaktinėse plokštelėse atliekamų kūrinių traktuotes pagal savo meninį skonį ir supratimą teįvertina jas įsigiję klausytojai. Visais

atlikimo aspektais visada yra įvairių nuomonių. Itin įdomu paklausti pianisto įgrotų mažai pažįstamų ar visai negirdėtų kūrinių. Antai antroje plokštelėje išskirčiau romantiškai įtaigiai skambančias A. Liadovo miniatiūras bei dramatiškai traktuojamą jaudinantį A. Skriabino Etiudą dis-moll. Naujausioje pianisto plokštelėje galima susipažinti su trapiomis J.-P. Rameau pjesėmis klavesinui, kurių pavadinimai smagiai veikia vaizduotę. Tai – „Les tendres plaintes“ („Švelnios dejonės“), „Le rappel des oiseaux“ („Paukščių sugrįžimas“), „Les tourbillons“ („Verpetai“), „La vil-lageoise“ („Kaimietė“), „La poule“ („Višta“), „Les sauvages“ („Laukiniai“), „Le tambourin“ („Tamburinas“). Nuotaikingai, kokybiškai atliekamų kūrinių muziką talentingas pianistas veda į priekį vientisai, tekančiai, nestabdo, nuoširdžiai kuria įtaigius meninius vaizdus. Laiksime ir kitų įspūdingų V. Paukštelio rečitalių, kompaktinių plokštelių ir brandžių tapybos darbų.

Arfos *arpeggio* gamtos fone

Lietuvos ir Flandrijos bendradarbiavimo 20-mečio koncertas filharmonijoje

JURGITA VALČIKAITĖ

Nacionalinėje filharmonijoje kovo 19-ąją vyko ilgai lauktas koncertas, skirtas Lietuvos ir Flandrijos bendradarbiavimo 20-ies metų sukakčiai paminėti. Savotišku vakaro prologu tapęs žemos ir pavasario susitikimas savaip atsispindėjo ir koncerto programoje, kurioje siekta priminti ir dviejų šalių kūrybinę bendrystę. Mūsų šalį tuokart reprezentavo ne tik Mikalojus Konstantinas Čiurlionis ir Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras (meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas), bet ir jaunoji lietuvių arfininkė Joana Daunytė, baigusi magistro studijas Amsterdamo konservatorijoje. O Flandrijos regionui atstovaujantis belgų dirigentas Hermanas Engelsas pristatė dviejų savo kraštiečių muzikinius paveikslus: XIX–XX a. sandūroje gyvenusio Augusto de Boecko bei šiuolaikinio belgų kūrėjo Woutero Lenaertso (g. 1981 m.) kūrinius. „Uvertiūriniu“ opusu tapo M.K. Čiurlionio simfoninė poema „Miške“. Tiek šiam kompozitoriui, tiek jo kūriniui, be abejonės, jaučiame didžiulius sentimentus. Tai pirmoji lietuviška simfoninė poema, gimusi tautinio atgimimo metu, tapusi vienu iš romantizmo saulėlydžio atspindžių. Tai įkvėptas, išgyventas opusas, gyvas iki šiol, kas kartą jaudinantis iš naujo, jame iš naujo atrandame ir save. Visada įdomu, kai lietuvišką partitūrą atsiverčia svečias. H. Engelso diriguojamas „Miškas“ įgavo savitą iškilmingo himno, tarsi anuomet pranašaujančio nepriklausomybės aušrą, charakterį. Atrodo, perregimi pradžios akordai atvėrė vizualųjį šio kūrinio pradą – didingo miško paveikslą, kurio spalvas, atrodo, galėjai paliesti. Tokiomis valandėlėmis pagalvoji, kad vis dėlto Čiurlionis tapė ne tik paveikslus, bet ir muziką. „Mišką“ kompozitorius „piešė“ Varšuvoje. Vedamas vidinio

Joana Daunytė

D. MATVEJEVO NUOTR.

imperatyvo kūrė paveikslą, kurio fone vienijantis styginių koloritas įprasmina kiekvieną kruopščiai apgalvotą detalę. Individualizuoti tembrai, maži motyvai įkūnija kompozitoriaus regėtus vaizdus, kuriuos nesunku įsivaizduoti ir klausytojui. Vis dėlto kai kuriuose epizoduose šis politembrinis audinys buvo kiek išretėjęs. Akivaizdu, atskiras detalės nėra paprasta sujungti į visumą, ypač esant tokiai plačiai spalvų paletei. Vargu ar šiuo atveju galima kaltinti dirigentą, juolab kad tokį „iširimą“, ypač pučiamųjų grupėje, pastebime dažname koncerte. Vis dėlto panašu, kad H. Engelsui pavyko užčiuopti tą „lietuvišką stygą“, apie kurią rašė Čiurlionis, ir šį kartą ji buvo užgauta drąsiau, užtikrinčiau. Svarbu paminėti, jog dirigentui tai nebuvo pirmas susitikimas su lietuvių muzika. H. Engelsas yra M.K. Čiurlionio ir Mykolo Kleopo Oginskio kūrybos propaguotojas, beje, vedęs dirigavimo meistriskumo kursus Nacionalinėje M.K. Čiurlionio menų mokykloje. Koncerte maestro įteiktas padėkos raštas už prasmingą indėlį puoselėjant Lietuvos ir Flandrijos muzikinius ryšius. Po didingos įžangos, buvo, ko gero, laukiamiausia koncerto dalis – arfininkės Joanos Daunytės pasirodymas. Lietuvos scenoje pirmą kartą suskambo šiuolaikinę belgų muziką reprezentuojančio

kompozitoriaus Woutero Lenaertso tik pernai sukurtas opusas – Koncertas arfai ir orkestrui (beje, šį autorių Lietuvos publika pažįsta ir kaip dirigentą – 2008 m. jis dirigavo Kauno miesto simfoniniam orkestrui). Šio kūrinio pasaulinė premjera įvyko 2015 m. Gdanske. Jį su Baltijos filharmonijos orkestru atliko kompozitoriaus sesuo arfininkė Anneleen Lenaerts. Teisybės dėlei reikia pasakyti, jog šiam „jos Didenybės arfos“ pasirodymui meškos paslaugą padarė blankoka kompozicija, o tiksliau, solisto partija, turbūt ne mane vieną nuvylusi. „Tai neįprastos, dviejų dalių formos kūriny, improvizacinio pobūdžio, tarytum į kosmosą vedantis *Misterioso*, kurį nutraukia energingas liaudies dainos motyvas, dominuojantis antrojoje kūrinio dalyje – *Molto sostenuto – presto*“, – mintimis dalinosi kūrinio atlikėja J. Daunytė. Reikia pripažinti, mistikos, spalvų, ekspresijos, kūrinyje būta. Arfos tembras ir nerimastingumu persmelkta melodija, į kurią tarsi spinduliai pro tamsius debesis skverbėsi šviesūs *arpeggio* akordai, savitai ir gana organiškai pratęsę Čiurlionio leitmotyvą. Akimirką buvo galima jausti aliuziją į metafizinio paslaptinumo kupinus šio menininko paveikslus. Vis dėlto kompozicijos muzikinė kalba labiau priminė kino filmo garso takelį, o ne solidų koncertinį opusą.

Šiandienos kūrėjų praktikoje tapo simptomiška laisvai interpretuoti žanrą. Klausantis Lenaertso kompozicijos nesunku buvo rasti sąsają su kitų kompozitorių to paties žanro opusais. Šiame kontekste neišvengiamai atsidūrė 2015-ųjų „Gaidos“ festivalyje nuskambėjęs Jameso Dillono (g. 1950) koncertas fortepijonui ir orkestrui „Andromeda“, kuris savo forma ir muzikinės medžiagos pateikimu, blankia fortepijono partija labiau priminė koncertą orkestrui, bet ne fortepijonui. Panašu, jog Leneartso kūriny šiuo aspektu irgi vargiai galėtų pretenduoti į koncerto žanrą. Ypač dėl solisto partijos. Arfos melodija tarsi išnirdavo iš orkestro sukurto debesies, tačiau ir vėl jame išnykdavo, ypač orkestro *forte* epizoduose. Dėl arfininkės J. Daunytės profesionalumo klausimų nekyla. Visgi, kai kurių klausytojų nuomone, atlikėja iš Amsterdamo grįžo pasisėmusi ne vien atlikimo meistrystės, bet ir tam tikros sceninės vaidybos. Karjeros pradžioje jos santykis su instrumentu buvo natūralus ir atsargus, judesiai savaime grakštūs ir trapūs. Įgijusi daugiau patirties, J. Daunytė demonstruoja išraiškingesnę kūno dinamikos stilių, kuris kartais nė nesusijęs su pačiu grojimu, instrumento valdymu. Tiesa, vienu itin dramatišku koncerto momentu J. Daunytė, perjungdama arfos pedalus ir retsykliais mesdama žvilgsnį į dirigentą, pridėjo muzikai daugiau įtampos – tai buvo grakštūs, profesionalaus intuizyvumo nulemti gestai. Vis dėlto neretai jos žvilgsniai ar judesiai atrodė perdėtai egzaltuoti, nenuoširdūs. Kūrinio pabaigą papuošusi baletiniais rankų mostais, deja, muzikai nepritejo gracijos ir atlikimui nesuteikė jokio vertingo atspalvio. Akivaizdu, jog tiek solistė, tiek dirigentas iš šio kūrinio stengėsi „išspausiti“ viską, kas įmanoma. Tokias pastangas publika įvertino negailėdama aplodismentų. Antroje koncerto dalyje pasigirdus pirmiesiems Augusto de

Boecko „Fantazijos dviejų flamanų dainų temomis“ akordams, atrodo, galėjai justi lengvą pavasarinio vėjo dvelksmą. Kaip Čiurlionio poema priminė lietuviško miško paveikslą, taip Boecko Fantazija iliustratyviai perteikė Flandrijos gamtovaizdį. Šventiniu džiugėsiančiu alsuojanti kompozicija visiškai išsklaidė ramią, net niūroką vakaro nuotaiką. Koncertą vainikavo prancūzų kompozitoriaus Césaro Francko simfoninė poema „Prakeiktasis medžiotojas“. Gamtos paveikslas, medžioklės garsai, miško leitmotyvas susisiejo su poema „Miške“ ir tarsi sujungė dviejų skirtingų kraštų peizažą. Klausantis Franko kilo komiška mintis: kažin, kaip ši medžioklė atrodytų Čiurlionio miške? Akivaizdu, lietuviškose giriose demonai medžiotojų nesi-vaiko, kaip tai savo poemoje perteikia Franckas (pagal Gottfriedo Augusto Bürgerio romantinės literatūros balades „Laukinis medžiotojas“). „Nesivaikė“ jie ir atlikėjų, matyt, romantinis repertuaras jiems labiau pažįstamas ir artimesnis. Tai liudija sklandžiai, išraiškingai ir lengvai atlikta antrosios koncerto dalies programa. Panašu, jog ir dirigentui šios kompozicijos buvo lengviau suvokiamos. Dirigento mostų aiškumą, lengvumą pajuto ir klausytojai, koncerto pabaigoje ploję stovėdami. Daugelis nustebo, kai po audringų ovacijų dirigentas prabilo, prašydamas dar akimirkai suklusti. Prisipažinęs, kad jam patinka sniegas, tačiau ne mažiau ilgisi ir pavasario saulės, maestro pakvietė pasiklausyti, jo nuomone, šiltos, romantiškos Augusto de Boecko „Dahomese Rapsodie“ orkestrui. Iškilmingomis fanfaronėmis pasibaigęs koncertas paliko dvejopą vakaro įspūdį. Kai kažkurią akimirką pajunti šiek tiek nusivylęs, širdis nurimsta išgirdusi gryną, švarų, stabilų orkestro skambesį. Tuomet belieka džiaugtis, jog mūsų šalies neaplenkia talento nestokojantys muzikai.

Anonsai

Birštonas kviečia

Jau 19-tą kartą į seniausią džiazą šventę Birštone balandžio 1–3 d. susirinks įdomiausi visų kartų šalies improvizuotojai. Tai vienintelis forumas Lietuvoje, kuriame pristatoma tokia plati dabartinio lietuviško džiaz panorama. Kai kuriuos projektus galima išgirsti tik čia, nes daugelis kolektyvų būtent šiai kas dvejus metus vykstančiai džiaz šventei rengia išskirtines premjeras. Šiemet iš 16-kos festivalio projektų net 10 dar niekur neskambėję. Ypatingą premjerą pirmąją festivalio dieną žada Kauno bigbendas, diriguojamas Liutauro Janušaičio.

Olegas Molokojedovas ir draugai

Praėjusiam festivaliui parengtas jo projektas su Dainiaus Pulausko grupe (DPG) įkvėpė kolektyvą naujai netradicinei partnerystei – šį kartą bigbendas muzikuos su Jievaro Jasinskio vadovaujama grupe „Reinless“. Jungtinei kompanijai talkins džiaz vokalistė Simona Jakubėnaitė. Festivalyje laukiama taip pat Šiaulių bigbendo su vokiečių

vokaliste Cecile Verny. Trombonininkas J. Jasinskis aranžavo muziką ne tik Kauno bigbendo, bet ir unikaliai trombonų kvinteto projektui, kurį sumanė trombonininkas Vytautas Pilibavičius. Pirmą kartą Lietuvoje išgirsime šio žanro džiaz kolektyvą. Jam talkins vokalistė Girmantė Vaitkutė. Šiemetis festivalis ypatingas džiaz klavišininkui ir kompozitoriui Dainiui Pulauskui. Lygiai prieš 20 metų jis debiutavo Birštone kaip grupės lyderis. Šia proga Dainius pakvies į sceną dabartinius ir buvusius savo grupės narius pradėdamas visus metus truksiantį jubiliejinį turą. Karjeros apogėjų Birštone scenoje prisimins klavišininkas Olegas Molokojedovas, pasitelkęs senus bendražygius Petrą Vyšniauską,

Leonidą Šinkarenką ir Gediminą Laurinavičių. Šventės atmosferą kaitins ir Liudo Mockūno, Eugenijaus Kanevičiaus, Vladimiro Tarasovo trio, pristatydamas savo ką tik išleistą vinilinę plokštelę. Saksofonininkas Kęstutis Vaiginis improvizuos su JAV džiaz grandais. Su užsienio meistrais muzikuos gitaristas Pranas Kentra, programą su italais pristatys klavišininkas Andrejus Polevikovas. Perkusininkas Arkadijus Gotesmanas ir saksofonininkas Janas Maksimovičius debiutuos su kolegomis iš Danijos, Ukrainos ir Latvijos. Šiemet drauge su Vladimiro Čekasino vadovaujamais Vilniaus kolegijos auklėtiniais improvizuos Latvijos Jazepo Vytuolio muzikos

akademijos studentai. Artūro Anusausko trio pristatys festivalio debiutantes – vokalistes Mariją Grabštaite ir Rūtą Jakulytę. Specialiai Birštonui naujų kompozicijų parengė Artūro Noviko vadovaujamas moksleivių vokalinio džiaz ansamblis „Jazz Island“. Šventę pradės taip pat jaunoji karta – trimitininko Vytauto Skudo projektas, skirtas Milesui Davisui. Sekmadienį, be trombonininkų grupės debiuto, kompozitorius Linas Rimša prisistatys dar negirdėto žanro – „ecojazz“ – projektą. Birštono džiaz maratoną autorine programa užbaigs saksofono virtuozas Remigijus Rancys su puikių profesionalų kompanija.

RENGĖJŲ INF.

Tehom

ŁUKASZ DREWNIAK

Žinomo lenkų teatro kritiko Łukaszo Drewniakio tekste analizuojamas Varšuvos teatre „Soho“ režisieriaus Igorio Gorzkowskio pastatytas „Idiotas“ (premjera 2014 m. spalio 5 d.), teatre „TR Warszawa“ Yanos Ross pastatytas Michailo Durnenkovo „Ežeras“ (premjera š. m. kovo 4 d., vaizdo projekcijas sukūrė Algirdas Graudauskas), taip pat pateikiamas Os-karo Koršunovo pasakojimas apie jo apsilankymą Kijeve, Maidane.

1. *Jei tavo stebina sakinių randai
Ir juodos eilių bigės,
Ateik ir stokis fabriko vartuose
Kaip dinamito glamonė.*

Šių žodžių autorius – Kazimierz Jankowski, miręs 1993 metais, poetas darbininkas iš Gožuvo, kurį atrado Jacko Głombo ekipa kuriant spektaklį „Stilonas – geriausias iš pasaulių“. Tai ne *motto*, bet vaidinimo pradžia.

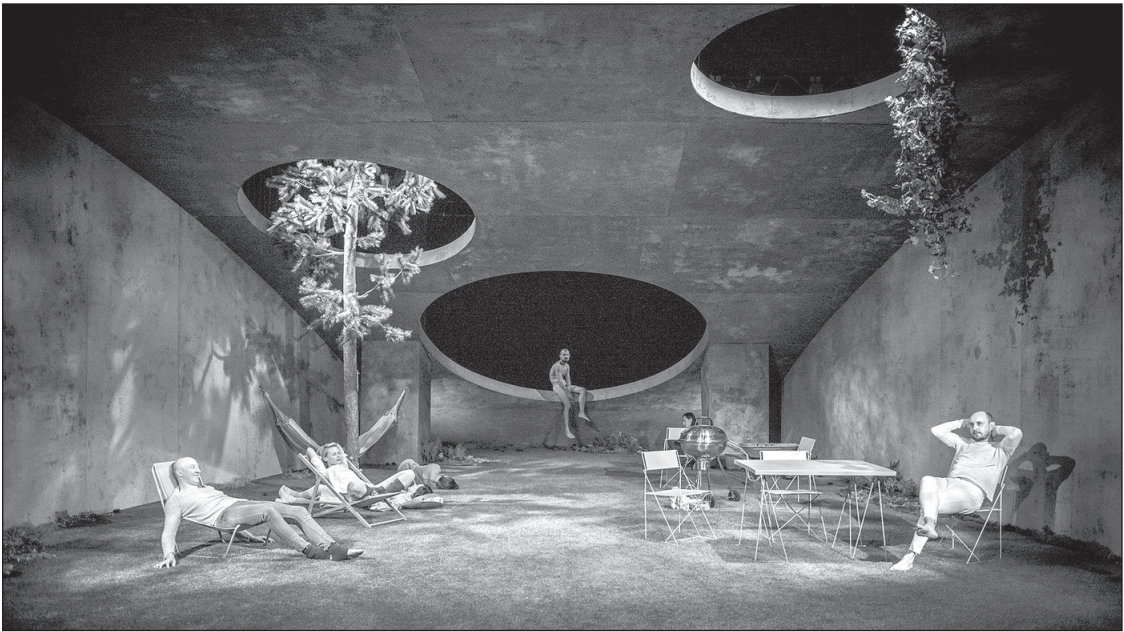
2. Igorio Gorzkowskio „Idiote“ kunigaikštį Myškiną vaidina du aktoriai: moteris ir šokėjas. Agata Buzek ir Marekas Kakaryko. Jie drauge yra beveik valandą. Basas, apsimovęs apibrizgusiomis lininėmis kelnėmis šokėjas nuolat ramsto kambariuoko sieną – jame bus vaidinamos visos spektaklio scenos; staiga sustingsta, nelyg šoktų savo viduje, nelyg jame šoktų tik tai, kas dar yra toje sienoje ir iki galo iš jos neišejo. Mėgina sugauti Myškino žvilgsnį, o gal Myškinui porą kartų pasirodo, kad jį mato. Nematomas šokėjas pradeda judėti tik tada, kai nieko nėra; kada patalpą užpildo įsikarščiavę veikėjai Nastasija, Aglaja, Rogožinas ir Kunigaikštis, Kakaryko pritupia arba įsitempia kaip styga, skatindamas galvoti, jog yra kažkur virš jų. Jog yra kunigaikščio veidrodis ir uždanga, slepianti įvykių esmę. Nes Myškinas jo nesąmoningai ieško, jaučia jį esant, akdamas nuo sceninio pasaulio signalų. Agatos Buzek Kunigaikštis vilki baltu kostiumu ir atrodo lyg nulipdytas iš cukraus. Ilgi palaidi plaukai, liaunas siluetas ir gestai. Jaunuolis? Mergina? Nesvarbu. Gorzkowskio Idiotas yra virš lyties. Permatomas ir nuogas lyg angelas. Nes jo tikrasis kūnas yra šalia. Jis priklauso šokėjui. Kaip žinome iš Dostojevskio romano, Myškinas privalo turėti ir Don Kichoto, ir Kristaus bruožų. Bejėgiško dvilypumo, skilusios asmenybės, padalintos būties bruožų. Tačiau Gorzkowskio spektaklyje ta kita Myškino pusė, kitas veikiantis asmuo gali simbolizuoti jo sielą arba patį Kristų.

Tehom – hebr. pragarmė, gelmė, *vert. past.*

Scenoje, kurioje Rogožinas savo niūriuose namuose rodo kunigaikščiui Holbeino nutapyto mirusio Kristaus kopiją, kurią pamačius „galima prarasti tikėjimą“, pusnuogis šokėjas gulasi ant stalo. Dabar paveikslas tampa juo, tarytum į jį įsikūnija. Rogožinas ir Myškinas beveik jį liečia, palinksta virš jo kaip patologai per skrodimą.

Aišku, kad spektaklio kodu tampa budėjimas prie kambario durų, už kurių guli Nastasijos Filipovnos kūnas. Rogožinas ir Myškinas sėdi ant grindų, atsirėmę į sieną. Ramus, tylus, filosofuojantis beveik žmogžudys Eryko Luboso Rogožinas ir bejėgis, situacijos ir mirties prislėgtas Agatos Buzek Myškinas. Nedaug liko iki aušros, iki tos akimirkos, kai kas nors čia juos aptiks, pabels į duris arba jas išlauš. Visada svarsčiau, kodėl Rogožinas čia atsivedė Myškiną? Kad jam pasakytų, jog jis nužudė, pakviestų jį būti bendrininku: tai ir tavo kaltė, ji žuvo ir per tave – tad pasėdėk dabar prie jos, atsisveikinkime su ja drauge, esame tokie patys? O kas, jei per tą budėjimą prie mirusiosios, apsuptos indais su Ždanovo skysčiu (skystis, naikinantis blogą kvapą, pavadintas jo išradėjo inžinieriaus N. Ždanovo vardu, – *vert. past.*) Gorzkowski sufleruoja: galbūt abu laukia stebuklo. Tai paskutinis Kristaus išbandymas Myškinui. Kaip gundymas dykumoje arba apsilankymas Lozoriaus namuose. Rogožinas nužudė Nastasiją, kad padėtų Myškinui atskleisti tikrąją savo prigimtį. Nužudė, kad jis ją prikeltų. Tokią pačią, tik geresnę, nusiraminsią. Jeigu sugebės, Antrasis atėjimas įvyko. Nepavyko su mergaite Šveicarijoje, gal dabar pavyks. Rogožinas tiki, kad pavyks, jis pirmasis naujojo Kristaus išpažinėjas ir mokiny. Myškino sielos arba Kristaus šešėlio tada jau greta Kunigaikščio nėra. Išėjo iš kambario, metęs į Idiotą priekaištingą žvilgsnį. O Kunigaikštis tarytum pirmą kartą jį iš tikro pastebėjo, suvokė, kas čia buvo. Tačiau nedrįsta atverti durų į kambarį, kuriame yra kūnas. Beviltiškai pats su savimi pradeda žaisti kortomis. Jei teisingai įspės iš už juostos ištrauktą kortą, tas stebuklas irgi įvyks. Gorzkowski palengva scenoje temdo šviesą, o mums atrodo, kad baltame, tyrame Myškino sielos kambaryje, kuriame visą laiką buvome, visam laikui stoja tamsa. Ir kažkas iš tos tamsos pradeda į mus žiūrėti.

3. Vienas iš Michailo Durnenkovo „Ežero“ veikėjų, Andrejus, pasakoja apie paveikslą, kurį matė parodoje. Jis vadinasi „Avys, žvelgiančios į saulėlydį“. Jame ir pavaizduotos avys ir besileidžianti saulė. Visos avys žiūri viena kryptimi. Pasukusios galvas į šviesą. Tačiau

„Ežeras“

M. HUECKEL NUOTR.

tolimiausiame paveikslų kampe yra nežinia kas tamsus. Beprotis. Bedugnė dėmė. Andrejus pasakoja draugams, kad negali liautis galvojęs apie tą paveikslą vietą. Prabunda naktį ir svarsto, kas dabar vyksta toje tamsioje paveikslų vietoje. Ką dengia ta juoda spalva? Veikiausiai kažin ką negero. Jei būtų viena iš tų avių, galėtų pamatyti, nes pažiūrėtų į priešingą nei kitos avys pusę.

4. Yanos Ross spektaklyje esame betoniniame bunkeryje, nors tai turi būti girininko namelis prie ežero. Grindys padengtos dirbtine žole, lubas aižo medžiai, nykstantys juodose, gražiai sumodeliuotose angose. Šeši aktoriai šioje erdvėje išsidėstę poilsiautojų pozomis, kas supasi hamake, kas tįso ant žolės, įkrito į gultą, prisėdo ant kėdės krašto. Dvi porėlės ir du vienišiai. Trisdešimties keturiasdešimties metų, gerais, maloniais veidais. Tik kažkaip keistai apsilvilkę, išsilvilkę. Su baltiniais, tvarsčiais, permatomomis glaudėmis, neslepiančiomis intymių tatuiruočių. Gal tokia mada prie ežero, vasarnamyje: persivilkti odą, nuogumą paslėpti koku nors dirbtiniu nuogumu. Iš kažkur girdisi moters, Ninos, balsas, ji vardija vietas ir situacijas, kuriose nenorėtų atsidurti, kai stos apokaliptė. Nes tai būtų pernelyg banalu arba nemalonu. Juk pasaulio pabaiga – dalykas rimtas. Dvi šoninės bunkerio sienos yra ekranai, kuriuose dabar pulsuoja vaizdai.

Juose – ištraukos iš rusų performerio Piotro Pavlenskio akcijų. Taip, to paties, kuris 2012-aisiais, protestuodamas prieš grupės „Pussy Riot“ narių suėmimą ir įkalinimą kolo-nijoje, užsisiuvo burną, o po metų prikalė savo sėklides prie Raudo-nosios aikštės grindinio.

2014-aisiais, užsilipęs ant psichiatrinės ligoninės sienos, nusikirpo gabalėlį ausies, kad parodytų, jog remia įkalintą ukrainiečių lakūnę Nadią Savčenko. Galiausiai pernai padegė Rusijos federalinės saugumo tarnybos būstinės duris, na ir uždarė jį „psichuškėje“. Tuose televizijos reportažų arba slapta filmuotuose kadruose Pavlenskis visada nuogas, susigūžęs, išgyvenantis kančias, kurias pats sau sukelia. Milicininkai apgobia jį apklotais,

mėgina pakelti nuo gatvės, kai kada laido kvailus juokelius, atima transparentą. Nuogas Pavlenskis yra tik tariamai beginklis, vargšas, nevikrus. Kuo jis nuogesnis, tuo labiau valdžios atstovų veiksmai atrodo brutalūs, agresyvūs, neadekvatūs. Pavlenskis yra lyg jurodivas (sen. slav. юродъ, kvailys, beprotis; stačiatikybėje jurodivai – keliaujantys atsisakę asketai, gerbiami kaip Dievo pateptieji; plg. personažą iš Aleksandro Puškino „Boriso Godunovo“, – *vert. past.*), kuris turi teisę sakyti tiesą. Grįžta prie vaikiško ir pirmąkartinio nuogumo. Yra beprotis, kurio lūpomis byloja kažkokia pirmąkartinė dieviška išmintis. Nes jo protestas neturi būti proto veiksmas – veikiau atavistinis refleksas. Laisvė ir tiesa yra kaip oda. Savęs žalojimas, skausmo sau sukėlimas, savinaikos bandymai, nukreipti ne prieš save, bet prieš visuomenę. Pavlenskio akcijų ištraukos paaiškina tai, ką matome: nuogo vyro silueta įkaltas ant betoninio juodoje elipsėje. Tarytum kabėtų virš sceninio pasaulio, būtų kažkokios išluptos akies vyždis. Pasirodė iš ežero, apie kurį kalbama Durnenkovo pjesėje – tas ežeras juodas, tirštas, jo vanduo lipnus lyg degutas ir nežinia, kas jo dugne.

Dawidas Ogrodnikas Ross spektaklyje beveik valandą vaidins nuogas, ir tai yra pirmoji iš trijų svarbiausių režisierės intervencijų į Durnenkovo kūrinį. Ogrodniko statusas dvigubas: jis ir Pavlenskis, situojamas iš jo pagarsėjusių akcijų viešose erdvėse, Pavlenskis, importuotas į idilišką pasaulį prie ežero, taip pat jis sutapatinamas ir su šešiais personažais, kurie tampa veikėjais grįždami į savo prisiminimus.

Kolia (Rafał Maćkowiak) prisimena susitikimą su psichoterapeutu, kuris nori išgydyti jo traumą, susijusią su nemokėjimu susikalbėti su sūneliu autistu. Nina (Agnieszka Podsiadlik) kalbasi su kaimynu, kurį nelaimingai įsimylėjusi: nieko nebus iš tos meilės, vainas yra transseksualas ir svajoja apie lyties keitimą. Antonis (Cezary Kosiński) prisimena situaciją, kurioje kaip gydytojas mėgino padėti su ginklu pas jį pasirodžiusiam viltį praradusiam jaunuoliui, jis dezertyravo iš kariuomenės, paėmė jį

įkaitu, o paskiau iššovė sau į kaktą. Antonio mergina Alicija (Agnieszka Żulewska) – ukrainietė; vasarvietės bičiuliai šaiposi, kaip ji iškraipo kai kuriuos žodžius; ji prisimena sekso sceną su draugu iš Ukrainos. Yra dar vienas svarbus šeimnininko Andrejaus (Adam Woronowicz) ir Anos (Agnieszka Grochowska) prisiminimas, bet apie jį netrukus. Kiekvienoje scenoje iš praeities Ogrodniko veikėjas nuogas, tačiau niekas to nuogumo nepastebi. Tai tyrimo uniforma arba jo natūralumo ženklas. Atrodo, tai kitoks nei brutalistų nuogumas, tačiau jis skiriasi ir nuo hipių nuogumo. Tai nėra nei smurto ar pažeminimo simbolis, nei išsilaisvinimo manifestas. Ogrodniko nuogumas Ross spektaklyje turi būti perregimas, tarsi už jo būtų tik žmogus, o ne provokacija ar meninis gestas.

Šiuo personažu Ross sujungė visus antraeilius spektaklio vaidmenis. Tad Ogrodnikas vaidina tai, kas kankina kitus veikėjus, yra pilkas faktas, rakštis po oda. Jo nuogumas veikėjo prisimintoje situacijoje atlieka demaskuojančią funkciją. Griauna asmenišką iliuziją, pabrėžia jose slypinčią dirbtinumą. Alicija nemylti Antonio, flirtuoja su kitais, yra su juo iš išskaičiavimo. Ir visą laiką jaučiasi išdavike – išdavė savo tautą, jaučiasi jau esanti rusė, ir išduoda savo vyrą, keršydama už tai, kad ją myli ir kad priėmė ją iš gailėsčio. Kolia ir Nina palengva suartėja, tarytum seksas ir meilė suteiktų jiems tai, kas gyvenime iš tikrųjų svarbu. Realio laiku atvyksta dar vienas svečias, kaimynas Viktoras, dar vienas Ogrodniko įsikūnijimas, agresyvaus pitbulio šeimnininkas. Dabar aktoriaus nuogumas tampa kažkoks grėsmingas, bukas, primityvus. Tačiau vasarnamio prie ežero šeimnininkai tą grėsmę sumenkina: tai prijaukintas, savas, kaimyninis blogis. Spektaklio aktoriai žaidžia atmosfera ir žanriškumu, patikimai naudojasi buitiškumo konvencijomis, juokiasi, pabrėžia veikėjų simpatiskumą, viskas atrodo aišku, saulėta, be įtampos. Tik tie prisiminimai su nuogaliuimi drumsčia tą mūsų paviršinį

NUKELTA Į 5 PSL.

Magiškas priešnuodis

„Laimingasis Princas“ Nacionaliniame dramos teatre

Balandžio 9–10 d. 16 val. Lietuvos nacionaliniame dramos teatre įvyks premjera, kurią rengia jauniausios lietuvių teatro pajėgos: vieną gražiausių Oskaro Wilde'o pasakų „Laimingasis Princas“ stato režisierius Povilas Makauskas, dailininkė Julija Skuratova, choreografas Denisas Kolomyckis, vaizdo projekcijų autorė Dominyka Kačonaitė. Vaidina ir muziką kuria Arnas Danusas, Mykolas Jocys, Aidas Jurgaitis, Karolis Kasperavičius, Denisas Kolomyckis, Karolina Elžbieta Mikolajūnaitė, Agnė Amalija Sirgėdaitė, Dovydas Stončius, Arūnas Vozbutas. Apie naująjį spektaklį kalbamės su jo kūrėjais.

Gražinti į sceną Oscarą Wilde'ą reiškia pasukti teatro smagratį kiek atgal. Šiandien įprasta manyti, kad aktualu, šiuolaikiška yra socialinės teatro ambicijos. Wilde'as – absoliuti tokio požiūrio priešingybė. Iš pradžių Tu taip pat galvojai apie Černobylių, ir staiga toks posūkis – viena iš gražiausių Wilde'o pasakų apie tikros meilės ir pasiaukojimo grožį. Kodėl?

Povilas Makauskas: Išties norėjau apmąstyti Černobylio katastrofą, ir tai paskatino šiandienos teatro socialumo pastangos. Montuoti faktus, kurti dokumentinį koliažą buvo įdomu, bet, norėdamas tai paversti teatrine kalba, visai sutrikau:

supratau, kad tai priešinasi pačiai teatro prigimčiai, vaidybai, atlikimui, dramos dėsniams. Niekaip negalėjau rasti teatro šaknies, o vieną vakarą prieš miegą vėl paskaičiau Wilde'o pasaką... ir dar sykį išgyvenau visas smulkmenas, kvapus, spalvas. Pamilau personažus, susigyvenau su Pasaka. Kregždžiukas išmokė nugalėti mirties baimę, o Princas vis dar moko matyti kitus, girdėti žmogaus vidų, pažinti savo širdies gelmes ir ten ieškoti tikrosios savasties. Susimąsčiau: galbūt pasakos ir yra priešnuodžiai?

Kur slypi šio kūrinio paslaptis?

P. M.: Tik mažumėlę užsiminsiu – tai vidinio aukso paieškos.

Šiame gražiai gimstančiame scenos kūrinyje naudoji net kelis teatro žanrus: čia bus ir šokama, ir kalbama, ir žiūrovo akyse kuriama muzika. Pasitelki net lazdelines lėles. Kas išprovokavo tokį polifoniškumą?

P. M.: Spektaklio forma primins kaukių žanro rūmų vaidinimą – dramatinės dalys, šokio scenos, nešiuolaikiškas dėmesys kostiumams, įvairioms lėlėms, gyvai muzikai, animuotiems paveikslams.

Atsivedei į Nacionalinį dramos teatrą savo kurso aktorius, Gintaro Varno mokinius.

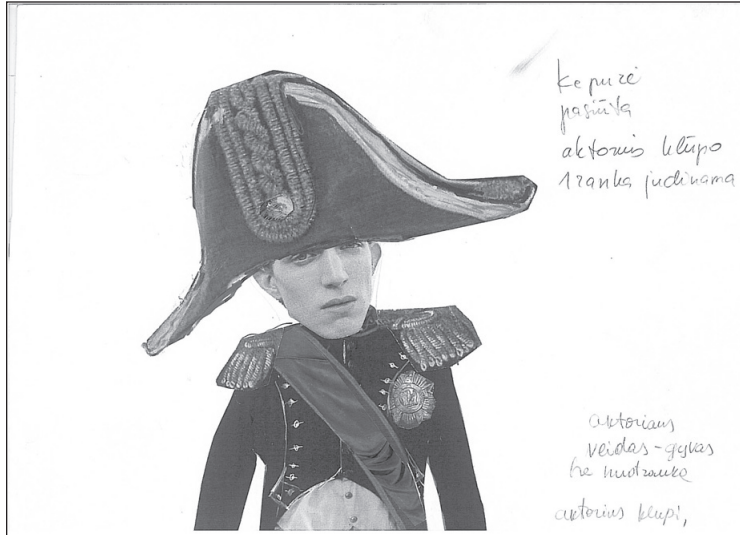
P. M.: Su savais kurti įdomiau, mąstom viena kalba, gyvenam viename laike. Manau, mūsų bendrumą geriausiai nusako Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Sluškų rūmus puošiantis užrašas „Burtų ir Magijos mokykla“.

Ar sunku kurti meninius įvaizdžius pasakai „Laimingasis Princas“?

Julija Skuratova: Ši pasaka artima poezijai. Greta – simbolizmas, romantizmas. Girdžiu Nikolaus Gumiliovo, Aleksandro Bloko, Marinos Cvetajevos eiles. Wilde'o mieste matau Bloko žibinto šešėlį, Laimingasis Princas man primena Aleksandrą Vertinskį, vilkintį Pjero kostiumu. Pasakos pradžioje Kregždžiuko meilė Nendrei kelia asociacijas su japonų *haiku*.

Wilde'o personažai – romantikai, „lunatikai“, poetai. Dėl to jie dažnai netgi ne žmonės – kregždžiukas, skulptūra, rožė, lakštingala ir t.t. Wilde'as tarytum kilsteli juos kuo aukščiau virš žemės. O vėliau bloškia žemyn – į realybę... Tai primena paties autoriaus gyvenimą. Vos meilė ir grožis pakyla aukšty, jie akimirksniu krenta žemyn ir sudūžta į šipulius. Krenta į purvą...

Sunku atrasti formą šiai poezijai. Kurdama eskizus, bandžiau piešti baltą liniją juodame fone. Visuose scenografijos elementuose atsirado plona, kartais kreiva, trapi, balta

Julijos Skuratovos eskizas

linija. Ji vieniša juodame fone. Man tai – vaidišką vienatvės motyvą, simbolizuojantis nežemišką meilę, „ėjimą skustuvo ašmenimis“. Tai – tarytum irealybės ir kasdienybės pasienis.

Spektaklio lėlės – tai taip pat meninė forma, padedanti pakilti virš žemės. Kregždžiukas – lėlė, kuri gali skristi. Princo skulptūra – iš atskirų dalių, kurios taip pat „skrenda“ virš miesto – taip Princas išdalija save, savo kūną... Virš miesto skrenda ir jo auksinės ašaros.

Pasakoje svarbi svajonių tema. Nežemiškos svajonės! Nežemiška meilė! Nežemiška pasaka! Ji panaši į Jėzaus Kristaus istoriją – jis taip pat norėjo visiems padėti, aukodamas savo kūną. Šią temą siekiu atskleisti per neturtingų vaikų didelį sielvartą, vaikų, kurie tiki, kad gyvenimas – tai pasaka. Čia realioms neturtingų vaikų fotografijoms priešpriešinami pasakiški Princo ir Kregždžiuko lėlių personažai.

Spektaklio finale regiu ploną tuščiaidurės Princo figūros kontūrą, o už jo – plaukiančius debesis. Nežinau, kiek spektaklyje visa tai išsiskleis, išsipildys, bet to siekiu, tokios mano inspiracijos.

Kas Tave įkvepia kurti šokius šiam spektakliui?

Denisas Kolomyckis: Kūryba man nėra vieno asmens sukurtas objektas, tai procesas, kuriamas žmonių grupės. Tai ne vieno asmens monologas, o bendras darbas, kiekvienam suteikiantis galimybę įgauti patirties, kurios niekaip kitaip neįgautų. Tačiau tiesa ir tai, kad žmonės negali turėti vienodos patirties, kad ir kaip stengtųsi, todėl teatras kūrėjui padeda atlikti kolektyvinio potyrio funkciją, kūriniu ir išgyvenimais perteikdamas aiškią idėją.

KALBINO DAIVA ŠABASEVIČIENĖ

ATKELTA IŠ 4 PSL.

pojūtį. Prisiminimuose yra niūriau, tragiškiau, nėra gerų pasirinkimų. Laikas paveikslui iš Anos ir Andrejaus prisiminimų. Šalta šviesa – ir štai jie stovi palei sieną kalbėdami su žmogumi, kuris gali viską. Jų dukrelės nesveika širdis, ir jis padės jiems apeiti eilę, parūpins mergaitei širdies persodinimą. Tačiau jie turi žinoti, kokiais metodais bus gauta nauja širdis. Kad jų dukrelė gyventų, jis nužudys kitą mergaitę. Durnenkovas atskleidžia paslaptį, kuria atauga idiliška situacija prie ežero. Šeiminkai ir jų draugai švenčia pirmąsias antrojo dukrelės gimimo metines. Nežinome, ar sumokėjo Visagaliui, ar įvyko koks stebuklas ir vaikas pasveiko. Veikiau stebuklo nebuvo. Po gyvybingumo ir šilumos kauke slepiasi žmonės, kurie turėjo pasirinkti. Ir tada Durnenkovo pjesė tampa jau nebe pjesė apie meilę ir vasarą, o apie moralę. Atskleiskime, kam reikalingi tie aktorių nuolat vaidinami žvėrys: kas apsimeta beždžione, kas – kupranugariu, avimi, šunimi. Tai ne vasarnamis, tai gyvulių ūkis, jo gyventojai tik persirengę žmonėmis. Šiais keliais sprendimais Ross padaro taip, kad Durnenkovo

konceptcija spektaklyje tampa dar niuresnė nei pjesėje. Ryškėja asociacijos su Čechovu („Žuvėdros“ simbolinis ežeras – artimiausia) ir Gorkiu (virš jo „Vasarotojų“ taip pat kybo revoliucijos lemtis). Trečioji esminė Ross intervencija – pakeista „Ežero“ pabaiga. Durnenkovo veikale įsimylėjėliai Nina ir Kolia mylisi. Tada jis pasakoja jai apie arką, kurią pastatys ir į kurią pasims visus, kurie tik ateis ir paprašys. Durnenkovo herojai užsnūsta ir sapnuoja, kad ežeras patvinsta, viską užlieja tamsūs vandenys, o jie lieka paviršiuje, nuogi ir nenu-skandinami. Tada sapnas baigiasi, iš krūmų pasirodo žaliukas Viktoras ir perpjauna jiems gerkles. Gėrio, meilės, naujos pradžios galimybės nebelieka. Ross spektaklyje žuva visi baisieji miesčionys.

Nuogas vyras eilinį kartą iššoka iš juodos elipsės, esančios sienoje, kur grįždavo po kiekvieno etiudo, užmauna veikėjams ant galvų juodus maišus ir peiliu atlieka gerklės perpjovimo judesį. Visi sustingsta, dūsta – juos papjovė keršytojas. Ogrodnikas grįžta į savo vietą, atsisėda nišoje. Ir nusipjauna gabalėlį ausies. Kaip Piotras Pavlenskis. Tad kas buvo ta elipsė sienoje? Blogio ežeras? Taki apokalipsė? Blogas, juodas sapnas? Iš žiūrovų salės ji atrodo kaip išlupta akis. Mūsų?

Dievo? Šis spektaklis – dviveidiškas šaukimasis pasaulio, kokį pažįstame, pabaigos. Visuomenė – nesvarbu, rusų, mūsų – priėjo kažkokią sieną. Bijome apokalipsės, tad Ross apie ją įspėja? Ne, tai jau vyksta. Jos vizijoje keršytojas ir teisėjas yra menininkas. Paskelbia nuosprendį vidurinei klasei už pasyvumą, aklumą, už naują moralę. Visa tai bloga, ir baigiasi blogai.

„Ežeras“ nėra kovojantis, politinis, publicistinis spektaklis. Netgi reportažas iš Maidano skirtas tik kontekstui užbaigti. Ross nekviečia keistis, atsibusti. Ji mąsto apie bausmę. Pažvelgia į tamsųjį paveikslo kampą.

5. O dabar istorija, kurią man pasakojų Oskaras Koršunovas. Paklausiau jo apie Maidaną, ar iš tikrųjų jis tada, pilietinio karo apogėjuje, buvo ten, Kijeve, nes Natalijos Vorožbyt tekste, kurį „Powszechny“ teatre pastatė Wojtekas Klemmas, pasakojama, kaip garsūs Europos režisieriai buvo vedžiojami po aikštę su barikadomis, po užimtus pastatus, liepsnojančių padangų labirintais. Koršunovas patvirtino, kad tomis dienomis OKT turėjo vaidinti Kijeve. Kitą rytą po pirmojo Maidano išvaikymo ir naktinės „Berkuto“ atakos kaip tikėjo į repeticiją ir staiga

susidūrė su nesuskaičiuojama minia. Žmonėsėjo su lazdomis rankose ir šaukė: „Revoliucija, revoliucija!“ Koršunovas sutiko kolegą režisierių, ir abu prisijungė prie maršo. Nuo pat lietuvių revoliucijos 1990–1991-aisiais jis neįautė tokios jėgos, tokio pakilimo. Plaukė žmonių upėje, buvo jos dalis. Galiausiai su kolega režisieriumi pateko į valdžios apleistą pastatą Kreščatike. Lipa laiptais, žvalgosi po sales – visa tuščia, apleista. Tik chaotiškai laksto žieminiemis striukėmis vilkintys žmonės su dalbomis. Didžiojoje salėje – prezidiumo stalas. Koršunovas su bičiuliu pavargę susėda už stalo ir pradeda kalbėtis apie tai, kas vyksta. Koršunovas aiškina, kad tai teatrinis įprotis, stalas – tinkama vieta pokalbiui, stalas sutvarko erdvę, emocijas, padeda galvoti. Kaip repeticijų metu – kai neaišku, ką daryti toliau, sėdama už stalo. Grįžtama prie užstalės fazės. Aplink juos greitai pradėjo rinktis revoliucionierių minia. Ir ta minia jų sėdėjimą suprato visai kitaip. Sėdi, vadinasi, jaučiasi čia šeiminkais, viršininkais. Ir kelios dešimtys ukrainiečių užimtame pastate klausia lietuvių Koršunovą: „Ką daryti? Kokie bus įsakymai? Kur dabar eisime?“ Koršunovas prisipažįsta, kad tada išsigando labiau nei aikštėje, kai skendo žmonių

upėje. Revoliucionieriai norėjo, kad jis, menininkas, pasakytų jiems, kas toliau. O jis bijojo, nes turėjo prisipažinti, kad jis čia svetimas. Ir kažkaip kvaila būtų buvę jiems parodyti, kad jie suklydo. Susidurti su žmonių neviltingumu, su pykčiu, su galimybe, jog tai gali būti provokacija. Galbūt priremtas prie sienos Koršunovas būtų suvaidinęs vadą ir revoliucionierių. Gal tai būtų įvykę po poros sekundžių. Kol kas žiūrėjo į juos nustėręs. Kolega taip pat tylėjo. Ir tada, įtampos kupinoje tyloje, pasigirdo šūksnis: „Berkutas“ kontratakuoja!“ Revoliucionierių minia subangavo. Išbėgo iš pastato. Koršunovas – su palengvėjimu, kuris apima patyrus didžiausią baimę.

6. Per 1989 metų revoliuciją žmonės, kurie nuvertė Ceaușescu režimą,ėjo su rumuniškomis vėliavomis. Iš trispalvių vėliavų buvo iškirpti komunistiniai simboliai, pridėti 1945-aisiais. Tai buvo vėliavos su skylėmis, su nereginiomis akimis, išplėstomis širdimis. Ką rusai šiądien galėtų iškirpti iš savo vėliavos? Kurią spalvą?

O mes?

2016-03-16, *teatralny.pl*
IŠ LENKŲ KALBOS VERTĖ
HELMUTAS ŠABASEVIČIUS

Tvoros mauzoliejus

Antano Šnaro vienos skulptūros paroda galerijoje „Akademija“

AISTĖ KISARAUSKAITĖ

Galima pradėti nuo objekto.

Antano Šnaro „Vienos skulptūros paroda“ iš tiesų yra tvora, susidedanti iš 15 granito elementų ir skersinio. Metalo strypai padeda šiam rinkiniui išlaikyti vertikalumą. Tai kūrinio, eksponuoto Orhuso bienalėje „Skulptūra prie jūros 2015“ („Sculpture by the sea 2015“), interjero versija.

Tvora kaip apmąstymų objektas mano galvoje įsitaisė gerokai anksčiau už Šnaro parodą. Mūsų sodyboje ji ilgą laiką buvo tikras praeiksmas – kas pavasarį patvinsantis Merkys mikliai supūdydavo net iš kriaušės padarytus tvoros stulpus, o samanos profesionaliai dirbo rūdžių darbą minkštindamos ir trupindamos „štankietų“ (paprastų medinių lentučių) eiles, todėl restauravimas ar sunykusių segmentų gamyba iš kiekvienos vasaros atsiriekdavo nemažą gabalą laiko ir darbo. Mano mama su šiuo praeiksmu nusprendė kovoti seniai žinomu būdu – sumokėjo krūvą pinigų ir meistrai pastatė metalinio tinklo tvorą. Ji iš tiesų pasirodė ne tokia reikli, stovi sau išdidžiai, tyliai rūdydama. Tik kam ji, ta tvora, skirta, tapo visai nebeaišku – karvių mūsų kaime liko vos trys, tačiau net jos, kai palaikydamos dzūkiską tradiciją mūkdamos grįžta keliu namo, prašydamos įleisti, pro mus neina, šuns nebeturiu, kaimynų vištos saugiai uždarytos už tokio pat vielos tinklo, teritorijas seniai matininkai sužymėjo ir dokumentus užpildė, todėl riboženkliai, kuriais dirbdavo tvoros,

taip pat nebereikalingi. Kaimynai bet kada gali atšauti vartelių skląstį ir užsukti paplepėti, tad ji net nesaugo nuo pašalinių, kaip ir nuo jų žvilgsnių. Žodžiu, šis itin brangus objektas iš esmės yra tiesiog dekoratyvinis elementas. Duoklė tradicijai, ne daugiau. Taigi Šnaro granite įkūnytas tvoros modelis yra agrarinis rudimentas. Žinoma, jei turi pakankamai prabangią sodybą ir sieki privatumo arba parodyti savo turtus, gali statyti mūrines ir kitokias ilgaamžių medžiagų užvaras, labiau primenančias miesto architektūros elementus, rimčiau slepiančias nuo pašalinių smalsumo ar demonstruojančias savininko galią. Bet paprastoji kaimo tvora iš praktiško lyg kibiras vandeniui semti daikto tapo tuo, kuo virto daugybė mūsų amžiaus daiktų, – galios simboliu. Turto demonstracija. Turėjimo įtvirtinimu. Viešo ir privataus atribojimu. Pačiu atri(s) bojimu. Uždaranti, todėl arba sauganti, arba (ir) įkalinanti. Taigi Šnaro skulptūra turi ką papasakoti, dėmesio vektorių kreipdama tiek į neseną agrarinę praeitį, tiek į dabarties galios teritorijų žymėjimus. Ne veltui ji – raudono granito, kuris primena visas Lenino aikštes, jo paminklų postamentus ir mauzoliejus.

Taigi galima pradėti ir nuo medžiagos.

Tada malonu paminėti, kad akmuo neseniai nusprendė vėl aktualizuotis šiuolaikinio Lietuvos meno ekspozicijose, startui pasirinkęs „Akademijos“ galeriją, kur savo kiek primirštą galią demonstravo prisidengęs Mindaugo Navako pavarde.

Šnaro kūrinys, nors buvo skirtas Darnijai, atrodo lyg mūsų oficialiosios

valdžios nuolat brukamos „tautinės tapatybės“ ir ją lydinčios retorikos granitinis monumentas. Vis dar verkslename dėl savo prarastos agrarinio-baudžiavinio kaimo buities, nematydami Žemaitės ir kitų klasikų aprašyto siaubo, skurdo, bukumo, lietuvis save vis dar tapatina su romiu sentimentaloku valstiečiu, fone mojuojant pagonybe, užmirštant, kad mes – karių ir daugiataučių miestų tauta, o Vilniaus universitetas – viena seniausių ir žymiausių Vidurio ir Rytų Europos aukštųjų mokyklų (įkurtas 1579 metais). Turime kuo didžiuotis, bet monumentus statome medinėms kaimo tvoroms. Taip, čia Šnaras pataiko į dešimtuką. Ši tvora baksnoja mūsų, lyg prisidirbusio kačiuko, nosį, tiksliau, žvilgsnį, į vienas už kitą „tautiškesnius“ paminklus.

Šnaro kūrinio granito traktuotė primena seną gerą barokinę skulptūrą, kai akmuo virsdavo vėjyje besiplaikstančiomis draperijomis, pagalvėlės kutaais ir daugybe nuostabių garbanų, nors, žinoma, tokių pavyzdžių pilna visa klasikos epocha, pradedant graikais. Tik Šnaras akmenį tyčia verčia vaizduoti ne tiek minkštą prabangų šilką, aksoimą, ne trapų moters grožį, o (į)prastą medinę kaimo tvorą, kadaise buvusią kasdieniu, dabar nykstančiu besitraukiančio laiko reliktu.

Tiesa, technikos amžius diktuoja savo plastiką, Šnaro akmuo demonstruoja ir industrines galimybes jį apdirbant mechaniniu būdu, jokių žmogiškų suklydimų, nelygumų. Taip pat lyg kompiuterio efektas centre matyti tolygus sferinis iškilumas. Menininkas teigia: „Iliuzinio rutulio kraštas

Antano Šnaro skulptūra. 2015 m.

A. NARUŠYTĖS NUOTR.

liečiasi su kita iliuzija apie ne/galimą toleranciją, ribų ne/paslankumą mus skiriančioje/jungiančioje membranoje.“

Be abejo, galima kalbėti ir apie *appsus* bei virtualybę.

Sfera, išlenkusi tvorą, tokia industriškai lygi, „teisinga“, kaip ir granito „lentutės“, kad nori nenori peršasi nerimo kupinos mintys ne apie mūsų ribų (ne)paslankumą, bet piešiančios nežinomos dehumanizuotos sistemos veikimą. Man ši sfera kūrinyje atrodo tiesiog perteklinė. Granito kalba ir taip liejasi nesustodama apie visas tas karves, kaimo kelius ir tapatybes, kurias aprašiau kiek aukščiau. Kaimo tvora galėtų atstovauti tam kadaise itin madingam, o dabar tiek nunešiotam, kad tapusiam beveik vintažinu lyg smailianosiai batai žodžiui *simuliakras*. O išlenkimas tvarkingoje lentelių eilėje reikštų smūgį? Jėgos panaudojimą? Įvartį? Smūgis, suduotas tuščiam, savo realiosios prasmės nebetekusiam daiktui? Smūgis valdžios propagandinei retorikai? Ar čia industrinė gamybos ir besaikio vartojimo sistema bando įveikti žvilgsnį į praeitį, į gyvenseną, paremtą pusiausvyra su gamta? Viskas tik susipainioja. Ir net mechaninis šios sferos atlikimo grožis atrodo lyg (į)prastas

kompiuterinis triukas siekiant greito poveikio, kaip Juozo Laivio parodoje „Beaistrio matymo taktika besaikio stebėjimo erdvėje, arba kaip turėtų būti taisomi dantys“, kai sužinai, kad ten eksponuojami vaizdai, primenantys judantį suktųj, tėra kompiuterio programėlės rezultatas, kurią panaudojęs visa tai pagamino „nebekuriantis“ menininkas. Programinės įrangos naujienos atrodė stebuklas gariūnmečiu, dabar tai tiesiog įrankis, kurį paversti menu gali net granito neužtekti, nes svarbu, dėl ko visa tai.

Kaip jau minėjau teksto pradžioje, tvoros mano galvoje įsitaisė dar prieš Šnaro parodą. O ji, savo ruožtu, nors ir išsirikiavo darniais aktualiais klausimais, taip ir neatsakė į mane kankinantį pagrindinį klausimą: kam reikalinga tvora? Ta, rymanti lyg rūpintojėlis palei dzūkisko kaimo centrinę gatvę?

Bet tvora yra tvora, kad ir kokia granitinė ji būtų. Su tokia nepasiginčysi. Stovi sau viduryje „Akademijos“ galerijos, ir ją pamatęs iš karto supranti, kad tai – rimtas reikalas. Sakyčiau, netgi didingas. Maždaug kaip mauzoliejus interjere.

Paroda veikia iki kovo 26 d.

Galerija „Akademija“ (Pilies g. 44, Vilnius)
Dirba pirmadieniais–šeštadieniais 12–18 val.

Atgimstantys

ATKELTA IŠ 1 PSL.

apstatinėdama interjerus XXI amžiaus biurgerių gyvenimui.

Taigi, Landzbergas prisijungė prie stoties rajono perstatymo darbų, tik, aišku, nukrypdamas nuo praeities restauravimo į erdvės poetiką. Šiuos du žodžius užrašius, ranka automatiškai tiesiasi į lentyną, kur jau nuo 1993 m. stovi Gastono Bachelard'o knyga „Svajonių džiaugsmas“. Namas, sako filosofas, yra „stabilumo pagrindus ar iliuzijas teikiančių vaizdų kūnas“ ir „visus vaizdus išryškinti – reikštų suformuoti namo sielą, atskleisti jo tikrąją psichologiją“ (p. 333). Manau, jau nemažai ir atskleidžiau – aki-vaizdu, kad stoties rajono namuose galima rasti tik stabilumo iliuzijų ir kur kas daugiau – jo trūkumo įrodymų. Bet leiskimės į „Sodų 4“ rūšį. Ten – Landzbergo bokšto apačia. Rūsys, anot Bachelard'o,

tai – iracionalumo erdvė, „tamsioji namo būtis“, kur tarpsta baimė, nes „svajotojas žino, kad rūsio sienos – giliai žemėje, turi tik vienintelę pertvarą, jog už jų – *visa žemė*“ (p. 335). „Sodų 4“ nuo „visos žemės“ skirianti pertvara – tai akmeninis mūras, tikriausiai iš tų laikų, kai miestas dar tik kūrėsi už jo gynybinės sienos plytinčiuose laukuose. Todėl man tie akmenys išryškina nežinomos, neištirtos, neaprašytos, neapipintos legendomis teritorijos, dar tik būsimos vietos vaizdinį, kuriame pasaulį galima sugalvoti iš naujo, „pamirštant“ nupiešti jo neteisyles ir nelaimes. Šioje vaikiško iracionalumo zonoje Landzbergas augina ne baimę, o gyvybę ir šviesą, nes jo bokštas pasirodo besąs šiltnamis, kuriame priglobti sodinukai. Čia pagreitin-tai vyksta *visos žemės* darbai, lauke dar nematomi po susidėvėjusių lapų,

šiukšlių ir šunų kakučių sluoksniu. Tarsi šiam atgimimo dievui kviečianti melstis ikona kybo lentynėlė su mediniu lapu ir skrybėle – medine Antoine'o de Saint-Exupéry dramblio, ryjančio smauglį, piešinio transformacija, kuri primena apie šurpias paslaptis ir stebuklus, glūdinčius matomuose ir iki kaulo įgriusiuose kasdienybės kiaukutuose.

Nors čia gal jau mano svajonė, radusi kur įsikūnyti, dar viršutinėje erdvėje pamačius virš kalnuotos įlankos skriejantį Mažąjį Princą su špagą, kuri taip pat kybo ant sienos. Čia ant staliuko po lempa irgi šildosi nukarpytuose pieno indeliuose sudygę augalai – Aistės Kisarauskaitės Landzbergui patikėti pomidorai. Jie – tikras būsimas derlius. O štai iš požemių iškilusio bokšto stiklas ir sienos marmuras – netikri, tik iš pigių medžiagų sukurta prabangos

ir tvirtumo iliuzija. Tarsi ironiškai imituojanti aplinkui restauruojamą prabangą, atvirukiniais paviršiais skubiai uždangstančią tinke įsigėrusias nusikaltėlių veiklos istorijas. Bet kartu iš vėsiųjų žemės gelmių, iš iracionalaus rūsio fantazijų besiveržiantis šviesos bokštas augina tikro atgimimo želmenis, įtikinėja kaip saulutė viename mano vaikystės animaciniame filmuke: „Kai nuobodu, visada reikia kviesti pavasarį!“ (1971). Prie to prisideda ir paankstintos Velykos, sukuriančios malonią iliuziją, kad pavasaris jau čia. Kelkis, Gamta, kelkis, Dieve, greičiau, greičiau, greičiau! Mums jau nusibodo laukti, kol jūs ten, savigraužos rūsiuose, lindėdami sielositės, užteks.

Pasakas, augalus, erdvės poetiką priminęs Landzbergo kūrinys man atrodo prasmingas ir dabarties subjurusio politinio klimato

kontekste, kai menininkai vadinami išlaikytiniais, o visa profesionalioji kultūra – bereikalinga prabanga. Juk šis bokštas išdygo vietoje, kuri dar neseniai visiems asocijavosi tik su kriminalais, sekso industrija, alko-holizmu ir turgaus prekyba. Jis visa tai perveria šviesos pleištu, uždegina žaizdas, sprogdina blogį iš vidaus, varo stingulį lauk, simboliškai augina ateitį. Kitaip tariant, jei visi aplink mus besisukiojantys veikėjai tik ir rūpinasi, kaip kuo daugiau prisigrobti sau, menininkas, priešingai, ima elektros energiją tik tam, kad gerokai daugiau atiduotų: istorijos vaizduotę, atgimimo pažadą, svajones.

Paroda veikia iki balandžio 6 d.

Projektų erdvė „Sodų 4“ (Vilnius)
Dirba ketvirtadieniais–šeštadieniais 12–20 val.

Dangaus ir žemės sąjunga

Mildos Dainovskytės, Eglės Ruibytės „Žemė/Earth 2.0“ ir Jolantos Mikulskytės „Vanduo ~intro“ galerijoje „Kairė–dešinė“

VIDAS POŠKUS

Senokai galerijos „Kairė–dešinė“ parodinės ekspozicijos buvo susijusios viena su kita, tiesiog konceptualiai jaugusios viena į kitą – taip, kad arba akyse iškyla Rubenso kompozicijos „Žemės ir vandens sąjungos“ (rubensiškų, žinoma, formų moteris meiliai žvelgia į žiūrovui nugarą atsukusį, draperijomis strėnas apsijuosusį barzdylą) vaizdinys, arba įtariai pradedi galvoti, jog autoriai ir ekspozicijos valdytojai buvo sutarę tarpusavyje. Tai turbūt nėra jau taip ir blogai – ar ne?

Dešinėje (žvelgiant nuo Latako – irgi savotiško bent jau vandens, o ir žemės įsikūnijimo – nes juk be jos suteiktų formų nebūtų skysčių tekėjimo vektoriaus) turime Eglę Ruibytę ir Mildą Dainovskytę, konceptualizavusias, įvaizdinusias ar gal net tiesiog iliustravusias žemės stichiją (apie jų pirmąją „Žemę“ rašė Agnė Narušytė, „Gūglinam žemę“,

grūdo. Kažin ar tai buvo numatyta pačių autorių, tačiau kai kurie dalykai, jeigu tikėsime Jungu, slypi užkoduoti ne tik mūsų asmeninėje, bet ir kolektyvinėje atmintyje bei pasąmonėje.

Štai kad ir parodos skirstymas į vyriškąjį ir moteriškąjį segmentus (neptūniškąją ir kibeliškąją stichijas). M. Dainovskytės ir E. Ruibytės dalis – sukalta (perkeltine ir tikrąja ta žodžio prasme) labai tvirtai. Ji yra vyriška anatomicinės struktūros ir psichologijos aspektais, ypač jeigu kalbėdami apie vyriškus bruožus remsimės tokiomis nusistovėjusiomis klišėmis (kalbant apie su grafikos menu susijusias autorės klišės – tik truputėlį kitokios – tiesiog neišvengiamos) kaip fizinė galia ar racionalumas. Jėgą, netgi brutalią, skleidžia pagal nušauto dramblio (arba kito gigantiško sutvėrimo) ar Pizos bokšto dėsnius valingai palenktas skersinis – *turnikas*, atgabentas iš Lentvario. M. Dainovskytės istorija ar jos nuotrupa,

Eglės Ruibytės ekspozicijos vaizdas. 2016 m.

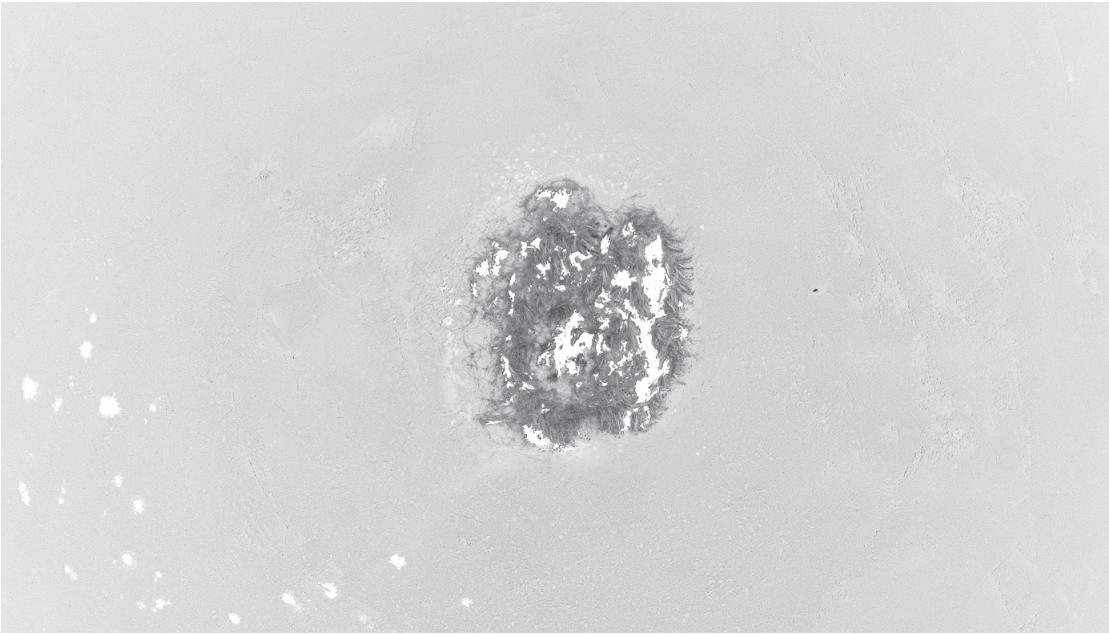
E. RUIBYTĖS NUOTR.

7 *meno dienos*, 2015-07-03), kairėje – Jolantą Mikulskytę su vandeniu, daugybe vandenų ir net povandeningais pasauliais bei jų gyventojais. Dar viršuje esama Vytenio Tolučio „Tarpinės stotelės“, kuri tikinčiam žmogui tokia ir turėtų būti (nes juk galutinė stotis – dangus – yra kur kas aukščiau, ne trečiame aukšte), o paprastam lankytojui ten jau būtų ir pasivaikščiojimo po tris parodas pabaiga...

Bet vis dėlto apstokime ties žeme ir vandeniu, nes būtent iš jų sąryšio, iš jų integralios jungties – praktiškai santuokos – gimsta vienis (et, skamba labai jau moksliškai ir pompastiškai) arba tiesiog visuma. Panašiai kaip minėtoje Rubenso alegorijoje Žemė ir Vanduo (iš tiesų – Kibelė ir Neptūnas) įkūnijo 1618 metų taiką ir gerovę Flandrijoje. Tegul toks ekspozicijos lyginimas su paveikslu yra iliustratyvus, tačiau tame esama racionalaus

naratyvas yra dėliojamas veikiant menininkės gyvenamosios vietos patirčiai ir skleidžiamiems fluidams. Racionalumas ir analitinis mąstymas iki šiol nėra ypač savi lietuviškoje grafikoje (kad ir po kuriomis conceptualumo kaukėmis ji dangstytųsi), tad post-opartinės E. Ruibytės kompozicijos, artikuliuojančios ne tik vizualiąją, bet ir kognityvinę percepciją, yra išimtis.

Dar vyriškomis, neptūniškomis savybėmis šioje dešinėje galerijos salėje (kaip pagal tą posakį ir maldininkų sėdėseną šventykloje – „vyrai į dešinę, moterys į kairę“) reiktų laikyti atvirai tvinkčiojančią agresijos dozę. M. Dainovskytės ir E. Ruibytės instaliacijai to netrūksta. Vien tokią mintį kelia žiūrėjimo iš viršaus pozicija, į kurią norom nenorom pastatomas žiūrovas. Minėtasis *turnikas* yra regimas iš viršaus, tartum eilinį kartą „laužiant mešką“ arba sukant „saulę“.

M. DAINOVSKYTĖS NUOTR.

Milda Dainovskytė, kadras iš videofilmo „Plūduriuojantis kilimėlis“. 2016 m.

Projekcijoje filmavimo kamera dronu taip pat keliama nuo žemės paviršiaus ir žvelgia iš menamos hierarchinės piramidės aukštybių. Galop net ant grindų patiestas krištolinio vandens raibulius imituojantis linoleumo gabalas stebimas per į baseiną šokančio plaukiko akinių prizmę. Net ir M. Dainovskytės grafikos darbas, vaizduojantis ežero salą, yra pernelyg vyriškas (perfrazuojant Nietzsche), nužiūrinėjamas iš užkariautojo (atradėjo ar konkistadoro) pozicijų. Panašiai savo nužiūrėtą ir nieko nenutuokiančią auką kontempliuoja plėšrūnas. Tam antrina ir, kaip pripažįsta pati menininkė, į geometrines kompozicijas redukuotas geografinis tinklas E. Ruibytės kompozicijose (raštus ir struktūras jose pina meridianai ir paralelės, dienovidiniai ir lygiagretės).

Tad tokios mentalinės klišės atspaudžiamos ir dešinėje, ir kairėje „Kairės–dešinės“ pusėse.

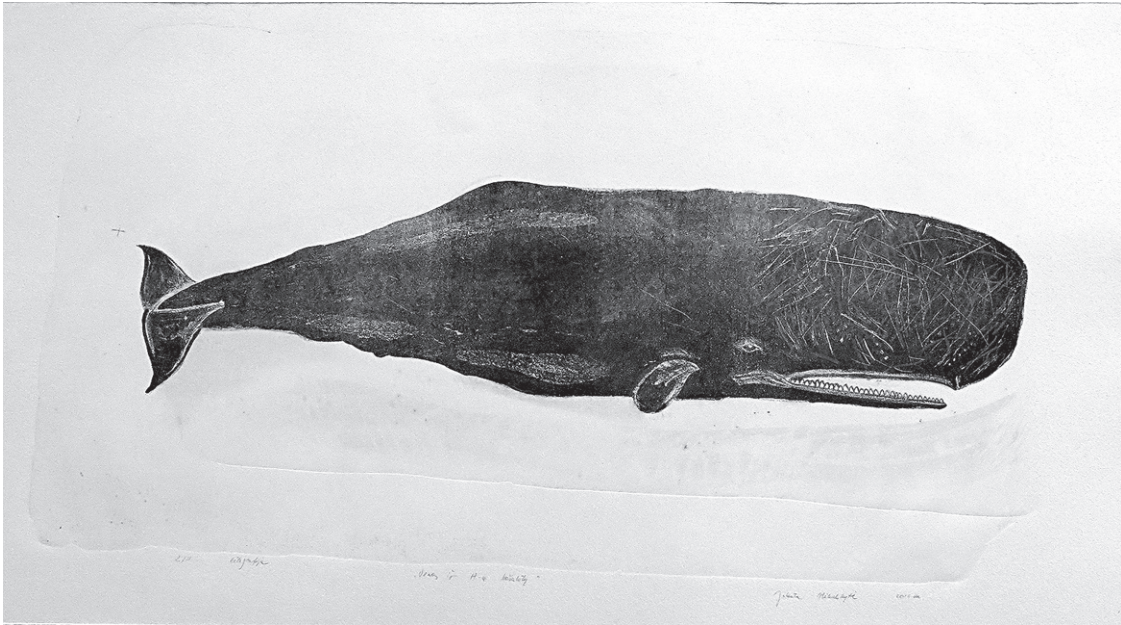
J. Mikulskytės parodinis segmentas (pavadintas „Vanduo ~intro“) yra kibeliškai moteriškas. Pagrindiniu ekspozicijos leitmotyvu pasirinktas nardymas po gėlus ir sūrius vandenį, savas šaltąsias jūras ir egzotiškus atogrąžų vandenynus. Po didžiuosius vandenį nūnai klajoja ir vyrai, ir moterys (kaip argumentą palyginkime kad ir 1947-ųjų „Kon Tikio“ bei 2016-ųjų „Kon Tikio 2“ įgulas), tačiau viešai deklaruojami emociniai nardymo iššūkiai ir net baimės („Nardydama vaizdo nedokumentuoju, tad kūrinuose labiau siekiu išreikšti būsenas, jausenas: ramybę, meditaciją, lengvumą, o kartais juntamą įtampą ir baimę...“) yra labai, labai ir net labai moteriškas. Galbūt kliaunuosi stereotipais, tačiau retas vyras taip drąsiai deklaruos, ką išgyvena ir patiria). Panašiai su sistematizavimu ir klasifikacija (veiksmiais, dar nuo Linėjaus laikų šabloniškai priskiriamais vyriškai sferai). J. Mikulskytė

tartum ichtiologė ar hidrologė dėlioja įvairiomis technikomis ir pavidalais reprodukuotus vandens gyvius ir augalus, tačiau visa tai daroma personaliai subjektyviai, tartum psichologinio afekto būsenos (kaip patekus į viduriniuosius vandenį, praradus orientyrus ar pradėjus jausti deguonies stygių), kai akyse ir blėstančioje sąmonėje iškyla logiškai nepaaiškinama motyvų ir vaizdinių mozaika.

Žvelgiant į abi „Kairės–dešinės“ parodas nekyla nė menkiausios abejonės, kad į vieną visumą yra sujungti du skirtingi poliai (žemė ir vanduo, galia ir nuolankumas, kūniškumas ir dvasingumas, formos ir spalva ir t.t.), tartum dar kartą leidžiantys įsitikinti priešybių vienvės principo realumu arba Neptūno ir Kibelės santuokos patvarumu.

Parodos veikia iki kovo 26 d.

Vilniaus grafikos meno centro galerija „Kairė–dešinė“ (Latako g. 3, Vilnius)

Jolanta Mikulskytė, „Kašalotas. Vienas iš 17“. 2016 m.

J. MIKULSKYTĖS NUOTR.

Apie meilę, kuri kovoja

Pokalbis su Toddu Haynesu

Pradedame supažindinti su artėjančio „Kino pavasario“ filmų kūrėjais. Vienas garsiausių ir laukiamiausių šių metų filmų – **„Kerol“** („Carol“, D. Britanija, JAV, 2015). Jo autorius, amerikiečių režisierius Toddas Haynesas gimė 1961 m. Los Andžele, studijavo meno istoriją ir semiotiką. Pirmąjį trumpo metražo filmą Haynesas sukūrė 1978-aisiais. Baigęs studijas, persikėlė į Niujorką. Čia 1987 m. debiutavo kontroversišku muzikiniu filmu „Superstar: The Karen Carpenter Story“, kuriame „vaidino“ lėlės Barbės ir buvo pasakojama amerikiečių popžvaigždės Karen Carpenter kovos su bulimija ir anoreksija istorija. Pilnametražis Hayneso debiutas „Poison“ sukėlė dar daugiau kontroversijų ir tapo radikaliros dešinėsios grupuotės „American Family Association“ atakų objektu. Jo pagrindas buvo Jeano Genet tekstai, filmas laikomas vienu svarbiausių *New Queer Cinema* įvykių. 1998 m. sukurtos „Auksinės prarajos“ premjerą įvyko Kanuose, bet didžiausią komercinę sėkmę režisieriui atnešė filmas „Toli nuo rojaus“ Douglaso Sirko melodramos motyvais. Dramoje „Manęs čia nėra“ režisierius sukūrė originalią Bobo Dylano biografiją, kurioje dainininką suvaidino šeši aktoriai. Bene didžiausias Hayneso projektas – penkių valandų trukmės serialas pagal Jameso M. Caino romaną „Mildred Pirs“, kuriame pagrindinį vaidmenį sukūrė Kate Winslet. Pateikiame režisieriaus pokalbių su Pawełu T. Felisu ir Anna Tatarska fragmentus.

Patricia Highsmith žinoma kaip kriminalinių romanų autorė. „Kerol“ atrodo netipiška, ji neturi nieko bendra su kriminaliniu romanu.

Highsmith pasakoja apie įsimylėjimo momentą, kuris sukelia siaubą. Tai pati jausmų pradžia ir ji kupina nežinomybės. Veikėjos negali susitapatinti su moterimis, kurios domisi ta pačia lytimi, negali klausti, kad suprastų, ką jaučia kita. Jos kaip detektyvai turi ieškoti smulkiausių ženklų ir nuorodų. Kai mąsto apie savo ryšį, abi svarsto visas galimybes, visus scenarijus. Bijo, kad kas nors jas pamatys. Filmo scenarijus kartu buvo universalus ir transgresyvus.

Šis filmas prikelia nuo dabartinių amerikietišų realiųjų nutolusį istorijos momentą.

Taip, nes Kerol ir Terezos romaną lydi uždrausto vaisiaus stigma. Ekrane 6-asis dešimtmetis, o moteris įsimyli moterį. Atviras meilės ir erotinis ryšys tuomet būtų skandalas, bet tikrovė suteikdavo tam tikras galimybes saugiai manevruoti. Pakviesti jauną moterį papietauti atsidėkojant už rastas pirštines būtų laikoma dėkingumo gestu.

Mane jaudino, kad žiūrovai lauks ne tik jų pirmo erotinio susitikimo ar bučinio, bet ir tai, kad jie svars-tys, kaip veikėjų elgesys laužo tuometinius kodus, kas joms įmanoma, kaip jos turi apeidinėti egzistuojančias normas. Lesbietiškos istorijos tais laikais nebuvo matomos, oficialios. Bet jos buvo, kaip ir šiandien.

Girdėjau, kad anksčiau nieko nežinojote apie Patricios Highsmith knygą.

Nežinojau romano ir tai nustebino mano homoseksualius draugus. Bet savo draugės scenografės Sandy Powell dėka perskaičiau Phyllis Nagy scenarijų. Jis mane pakerėjo. Cate Blanchett jau buvo smarkiai užsiangąžavusi į šį projektą, prodiuseriai kalbėjosi su įvairiais režisieriais. Tam tikra prasme į šį projektą įsiprašiau.

Norėjote, kaip kad „Toli nuo rojaus“, grįžti į 6-ąjį dešimtmetį?

Bet visai kitoki. „Toli nuo rojaus“ rodoma 6-ojo dešimtmečio pabaiga, kai savimonė buvo didesnė, o moterys įgijusios drąsos plaukti prieš srovę. „Kerol“ rodoma 6-ojo dešimtmečio pradžia, kai tie procesai tik randasi, bet vis dar visuotinis yra pokario nerimas. Taip pat ir makartizmo skatinamas nusivylimas, įtarimų, nepasitikėjimo atmosfera.

Kerol ir Terezos meilė dabar atrodytų kitaip?

Nė vieno iš mūsų nepavyktų ištraukti iš konteksto, kuriame gyvename, – galiojančių normų, baimių, ilgesio. Bet gal kaip tik apribojimai paverčia troškimu dar didesniu, beveik būtinu. Tarsi Kerol ir Teresai jo reiktų tam, kad geriau suprastų, tarp kokių žnyplių buvo atsidūrusias. Ir pabandytų iš jų išsiveržti.

Esu giliai įsitikinęs, kad „Kerol“ – istorija ne apie lesbinę meilę, bet apie meilę apskritai. Dabar galime atvirai kalbėtis apie gėjus ir lesbietes, toleranciją, pagaliau su laukėme homoseksualių santuokų. Bet esame kitame etape todėl, kad jau žinome: žmonių negalima sudėlioti į atskiras lentynėles – jis gimė heteroseksualus, o ji – ne. Geismas daug sudėtingesnis ir kiekvienąkart vis kitoks.

„Kerol“ – būtent toks žvilgsnis į įsimylėjimą, kai nėra kalbos ir reikia ją išrasti.

Patricios Highsmith knygoje Tereza sako: „Pavadinčiau tai meile, jei Kerol nebūtų moteris.“ Arba: „Mačiau tas moteris, mūvinčias kelnes ir apsikirpusias trumpai: mes ne tokios.“ Jos įsimylėjimo procesas yra išėjimo iš stereotipų procesas. Tereza nesugeba įvardyti to, ką patiria. Bet ar ryšį, meilę galima sukuo nors palyginti?

„Kerol“ norėjau papasakoti apie meilę, kuri turi kovoti, kad rastų savo vardą. Savo balsą. Ir savo formą. Norėjau parodyti, kad tai yra įsimylėjimo esmė, nepaisant įsimylėlių lyties. Stinga žodžių tai aprašyti. Esi įsitikinęs, kad niekas anksčiau to nepatyrė.

Bet tai ir istorija apie suvedžiojimą, kuris tampa žaidimu.

Man suvedžiojimas turi daugiau bendra su kriminaliniu tyrimu. Bandai suprasti kiekvieną gestą, ženklą, balso toną. Iš „įkalčių“ kuri teorijas, scenarijus, galimybes. Provokuoji kitą žmogų, paspendi spąstus, nes nori sužinoti, ką tas žmogus apie tave galvoja, ką jaučia.

Ar rafinuota, pasitikinti savimi Kerol nėra agresyvi suvedžiotoja?

Suvedžiojimas apskritai yra agresyvus. Kerol žavisi mergina, kurios gyvenimas atrodo daug paprastesnis – Tereza primena baltą popieriaus lapą, jos moteriškumas dar nesusiformavo. Ji tyra ir truputį erzina. Po kurio laiko vaidmenys susikeis: būtent Terezai ši patirtis padės atrasti savimonę, vidinę jėgą. O Kerol dėl savo geismo taps trapi ir išsigandusi.

Iš pat pradžių man atrodė, kad nė viena iš veikėjų iš tikrųjų nežino, kas ji yra. Tereza atras, kad galima žavėtis moterimi, pamesti dėl jos galvą. Kerol iš pradžių žino, kad santuokos jai neužtenka, prisimena romaną su drauge. Iš knygos sužinome, kad vedybos buvo Kerol socialiniu šuoliu: ji atsidūrė kitoje klasėje ir išmoko rodyti moteriškumą taip, kaip tai darė šios sferos moterys. Ar buvo autentiška? Ji dar turi paieškoti tikrojo savo balso.

Norint subręsti, reikia, kad tavo sužeistų?

Su meile visada siejasi liūdesys. Gali būti, kad įsimylėjimas niekad nėra idealiai abipusis. Jokio ryšio negalima atskirti nuo konteksto, bendruomenės, auklėjimo, laikų. Vienaip ar kitaip, dažniausiai patiriamas spaudimas.

Tai ir yra pagrindinė Jūsų filmų tema – išsipildymo ilgesys, kuris visada nepasiekiamas.

Sutinku. Bet kas yra gyvenimas, jei ne nuolatinis kompromisas, savotiškos derybos tarp to, ką galime, ir ko trokštame? Douglasas Sirkas pasakytų, kad gyvenime nieko nėra amžino. Kinai leidžia tai parodyti. Net laiminga pabaiga palieka žiūrovą alkaną, alkio neįmanoma numalšinti. Nori daugiau, bet niekad negauni pakankamai daug. Būtent taip veikia geismas.

Ar „Toli nuo rojaus“ patirtis buvo naudinga kuriant „Kerol“?

„Kerol“

Tai buvo visiškai kitokia patirtis nei kuriant „Toli nuo rojaus“. Anas filmas rodė sąmoningai pernelyg stilizuotą pasaulį, aprašinėjo tikrovę 6-ojo dešimtmečio Holivudo studijų kalba. Kai asistentas rodė man nuotrauką, kurioje buvo nufotografuoti autentiški Konektikuto valstijos Hartfordo miesto gyventojai 1957-aisiais, turėjau jam aiškinti, kad man tai nerūpi, nes nieškau realizmo. Filmo herojai turėjo atrodyti taip, tarsi ką tik būtų išėję iš 1957 metų filmavimo aikštelės.

„Kerol“ veiksmas rutuliojasi keiseriais metais anksčiau, tai kitas JAV istorijos tarpsnis. Yra 6-ojo dešimtmečio pradžia, Eisenhaerio era dar neprasidėjo. Niujorkas, kuriame vyksta veiksmas, JAV, o gal net visas Vakarų pasaulis dar tikėjo ir pokario recesijos. Miestas buvo nešvarus, liūdnas.

Rengdamasis kiekvienam filmui Jūs visada kruopščiai ieškote vizualinių nuorodų, atsparos taškų.

Žiūrėjome daug tų laikų fotografijų. Pagrindinis išeities taškas mums buvo Saulo Leiterio kūryba. Jis rodė pasaulį, pamatytą pro langus, nešvarius jų stiklus, sniego atspindžius ant objektyvo. Įdomu, kad spalvotas nuotraukas tada darė daug moterų, ir tos, kurios dirbo žurnale „Times“ – Ruth Orkin, Esther Bubley, Helen Levitt. Paskui atradome tuo pačiu laiku kurtas Vivian Maier fotografijas. Orkin gyveno ir bendradarbiavo su Morrisu Engeliu – kartu jie sukūrė filmą „Mažasis bėglys“ („Little Fugitive, 1953), kuriame mažas berniukas pabėga iš namų ir praleidžia dieną Koni Ailande. Tai buvo filmas su neprofesionaliais aktoriais, filmuotas miesto erdvėje. Mūsų scenografams ar operatoriui jis buvo vertingas informacijos šaltinis.

Pasinaudojome ir jų „Lovers and Lollipops“, nes daug scenų nufilmuota mus dominusiose vietose – „Macy’s“ parduotuvėje, muziejuose. Pagrindinė filmo herojė – naują gyvenimą pradedanti vieniša motina – neprimena jokios to laikotarpio aktorės. Ji daug arčiau tikros to laiko moters. Žinau, kad ir Cate Blanchett, ir Rooney Mara pasinaudojo viskuo, ką gavo stebėdamos šią heroję.

Kas įkvėpė „Kerol“?

Be abejo, Davido Leano „Susitikimas“ (1945): šis filmas įkvėpė mus

pakeisti scenarijų ir nusprendėme pakartoti tą pačią sceną pradžioje ir pabaigoje. Mūsų istorija nuosekliai pasakojama iš Terezos perspektyvos, bet finale svarbiausias tampa Kerol žvilgsnis. Svarbus buvo gražiai Ruth Orkin ir Helen Levitt nufotografuotas Niujorkas, prislopintos spalvos, paslaptis. Susikaupimas į įprastus dalykus.

Todėl Tereza, kitaip nei romane, tapo fotografe?

Knygoje Tereza yra scenografė, jos vaikas – ambicingas tapytojas. Labai norėjau atriboti juos nuo ryšių su menininkais. Parodyti kaip paprastas žmones, kurių gyvenimas svetimas ekscentriškumui. Sugalvojome, kad Tereza fotografuos, nes juk „Kerol“ – tai filmas apie žiūrėjimą.

Kai Tereza žiūri, atrodo, tarsi ji bandytų įdėti pasaulį, o paskui ir žmones į rėmus. O gal turi to išmokyti – žiūrėti į kitus kaip į objektus. Tai suteikia jėgų, nes reikia, kad palieki naivumo etapą. Tereza jau žino, kad nepavyks pamatyti pasaulio, žmonių tokių, kokie yra. Galima tik sukurti sau jų įvaizdį, perfiltruoti tikrovę per save. Bet tie vaizdai, kuriuos galvoje kuriame kasdien, neprivalo susitikti. Kai Kerol žiūri į Terezą pro taksi langą, jos meiluzė mintimis jau yra visai kitur. Taip būna labai dažnai.

Jūs laikomas filmų apie moteris specialistu. Tai komplimentas ar supaprastinimas?

Yra daug vyrų sukurtų filmų apie moteris, kurie mane erzina. Tam tikra prasme kinas visada buvo „vyriškas“, pažymėtas labai patriarchyško žvilgsnio. Kartais man atrodo, kad norint tai pakeisti reikia kiekvieną kartą išgalvoti kino kalbą iš naujo, mokytis režisūros abėcėlės. Bandau tai daryti. Jei kas tai vertina, galiu tik dėliauti.

Tačiau nesu įsitikinęs, ar mano filmai iš tikrųjų yra apie moteris. Tai labiau istorijos apie tai, koks sudėtingas būna mūsų gyvenimas, kokie sunkūs pasirinkimai laukia kiekvieną dieną. Nekuriu filmų, kurie suteikia pasitenkinimą. Neleidžiu žiūrovams patirti lengvo optimizmo. Tačiau stengiuosi pasidalyti įsitikinimu, kad kiekvieno mūsų finalas bet kuriuo atveju bus saldžiai kartus. Vienintelis dalykas, kurį galime padaryti, – liautis su tuo kovoje.

PARENGĖ Ž. P.

Menininkai ir virėjai

Krėsle prie televizoriaus

Parduotuvėse neprasigrūsi pro šokoladinius zuikučius ar kiaušinius, gatvėje – šlapdriba ir purvas, oras surūgęs lyg Ritos Miliūtės šypsena – pavasario nematyti. Televizijų šventinės programos prigrūstos dokumentinių filmų apie popiežius ir holivudinių niekalų, tačiau šios savaitės programoje matyti ir kelios premjeros. Tad trumpai apie jas.

Man svarbiausia – Xavier Dolano „Mamytė“ (LRT, 31 d. 22 val.). Tai penktasis 1989 m. gimusio KanaDOS režisieriaus filmas. Vieni jį vadina apsišaukėliu, kiti – genijumi, bet Dolanas tikrai savitas menininkas. Jis viską daro pats – rašo scenarijus, kuria kostiumus, montuoja, vaidina. Kiekvienas jo filmas – lyg intymus prisipažinimas. Dolanas kuria filmus apie save – sudėtingus santykius su artimaisiais, tapatybę, šeimos paslaptis, bet kartu tai ir linkusio į autodestrukciją šių dienų pasaulio liudijimai. Formaliai „Mamytė“ (2014) tarsi tęsia debiutinio filmo „Aš užmušiau savo mamą“ temas, nes abiejuose rodomi dramatiški motinos ir sūnaus santykiai.

„Mamytės“ veikėjas – paauglys Styvas (Antoine-Olivier Pilon) yra hiperaktyvus, jis ką tik buvo išmestas iš internato už tai, kad sukėlė gaisrą. Jo vieniša motina Diana

(Anne Dorval) nesugeba kontroliuoti Styvo pykčio, neapykantos, grasinimų nusižudyti. Ši vulgari, energinga, besijauninanti moteris kartais atrodo apgailėtina, kartais sukelia gailestį, bet greit supranti, kad jos meilė sūnui – tikra. Diana negali be Styvo, bet ir gyventi su juo tampa neįmanoma. Į šią psichodramą, kurios uždarumą paryškina ankšti namai, Dolanas įterpia ir dar vieną keisto trikampio personažą – kaimynę (Suzanne Clement), kuri po patirtos dvasinės traumos nesugeba grįžti į normalų gyvenimą. Rodydamas audringus šios keistos šeimos santykius – vienintelę jų realybę yra ne iliuzinės svajonės apie ateitį, nes iliuzijų neužtenka, kad jų pasaulis išliktų, bet visus tris siejantis ryšys, – Dolanas nenori šokiruoti žiūrovų. Greičiau atvirkščiai – kaip pavyzdingas Augusto Strindbergo ar Tennessee’io Williamso mokinyš jis bando prasiibrauti iki artimų žmonių santykių esmės, apnuogina slapčiausius savo personažų jausmus ir nestoja nė vieno jų pusėn.

„Mamytė“ – virtuozistiškai nufilmuotas, sumontuotas, įgarsintas filmas. Dolanas laisvai elgiasi su kino kalba, tai įrodo kad ir epizodas, kuriame tikrąja to žodžio prasme

išplečiamas kadras. Tai filmo kulminacija: kelyje, „vairuodamas“ parduotuvės vežimėlį, Styvas pasijunta visiškai laisvas ir rankomis išplečia erdvę aplink save.

Tokio visiškos laisvės pojūčio stinga bene garsiausiam ir labiausiai pervertintam pastarųjų metų filmui – Paolo Sorrentino „Didis grožis“ (LRT, 26 d. 23.40). Režisierius tarsi persiėmė savo personažo – vienos knygos autoriaus, rašytojo, kritiko ir garsenybės, kuriuo visi žavisi ir kuriam nori įtikti ar patikti, kompleksais. Sorrentino kuria satyrą – jis rodo, kaip Toni Servillo suvaidintas Džepas, sulaukęs šešiasdešimt penkerių, pradeda suvokti, kad visas gyvenimas buvo tik apsimetinėjimas, įspūdingose amžinojo miesto dekoracijose suvaidintas spektaklis. Kiti šio spektaklio dalyviai – Džepo meilužės, kolegos, bendraminčiai – taip pat tik apsimeta, kad turi sielą. Sorrentino nori parodyti, kad toks yra visas Romos elitas, kad vertybės neteko prasmės, bet elgiasi taip, tarsi būtų vienas iš jų. Todėl filmas kupinas užuominų į Federico Fellini „Saldų gyvenimą“ ir kitų didžiųjų italų kūrinius, kurie kadaise iš tikrųjų kūrė naujas prasmes ir naują kiną. Sorrentino gana akiplēšišškai stilizuoja Fellini

„Mamytė“

šedevrus (kameros judesį, scenografiją, siužetus, motyvus...), bet kartu visa tai redukuoja iki savo tuščiavidurių personažų suvokimo. Sorrentino akivaizdžiai mėgaujasi sugebėjimu kurti įsimenančius barokiško grožio vaizdus. Žinoma, kartais juose galima įžvelgti ir pakaruokliško humoro blyksnius.

Dauguma lietuvių šventes leidžia prie vaišių stalo ir prie televizoriaus. Todėl Johno Wellso (aš jį įsidėmėjau po filmo „Šeimos albumas: rugpjūtis“) komedija „Nudegęs“ (TV3, 28 d. 21.50) bus naudinga, juolab kad filmo nepatartina žiūrėti tuščiu skrandžiu. Pagrindinis „Nudegusio“

veikėjas virėjas Adamas (Bradley Cooper) – taip pat garsenybė. Tik buvusi. Kulinarijos kritikai tiesiog apdainuodavo jo sugebėjimą jungti skirtingus skonius. Ko gero, logiška, kad pasaulyje, kurį rodo Sorrentino ir Wellsas, virėjai įgyja menininko, žvaigždės statusą. Bet „Nudegęs“ – filmas iš Holivudo, todėl čia būtinas konfliktas. Intensyvi sekso, alkoholio ir narkotikų dieta atvedė Adamą prie logiškos pabaigos – jis prarado reputaciją, draugus ir turtais. Bet nori viską pradėti iš naujo. Spėkite, ar pavyks?

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Daug nostalgijos

Pavasarinio „Kino“ skaitymo malonumai

Kai įvairiuose lietuviško interneto šiukšlynuose po kiekvienos premjeros režisieriai giriasi savo nauju komerciniu „kūriniu“, ne tik jiems sveika atsiversti naują „Kiną“ ir paskaityti, ką prancūzai rašo apie Šarūną Bartą. Neringa Kažukauskaitė parengė pluoštą žiniasklaidos atsiliepimų apie Paryžiaus Pompidou centre surengtą režisieriaus kūrybos retrospektivą. Susižavėjimas begalinis. Ji taip pat pateikia žurnalo „Chaos reigns“ anketą. Atsakydamas į ją Bartas netiesiogiai liudija, kas formavo jo kinematografinį skonį. Daug ką galima buvo ir nuspėti, bet kad filmas, padalijęs gyvenimą į „iki ir po“, būtų Romano Balajano „Skrydžiai sapnuose ir tikrovėje“, niekad nebūčiau pagalvojęs.

Jei pavargote nuo kino teatrų siūlomo repertuaro, balandį galima pabėgti į „Kino pavasarį“. Jo programai skirti keli žurnalo straipsniai: Santa Lingevičiūtė atkreipia dėmesį į programos filmus, kurių negalima praleisti, Aistė Račaitytė pristato Shakespeare’o ekranizacijų retrospektivą, Mantė Valiūnaitė – Raimondą Vabalą, kurio ankstyvųjų

filmų retrospektivą taip pat laukia festivalio žiūrovų, Živilė Pipinytė „iš arčiau“ pristato rusų režisierių Aleksandrą Sokurovą – jo naujausią filmą „Frankofonija“ taip pat rodys „Kino pavasaris“, Izolda Keidošiūtė rašo apie lenkų kino ir teatro aktorę Magdaleną Cielecką, kurią bus galima pamatyti dviejuose konkursiniuose festivalio filmuose – „Šokių aikštelės dukterys“ ir „Jungtinės meilės valstijos“.

Festivaliai dažnai yra vienintelė galimybė pamatyti vertingus filmus. Bet ar jų organizatoriams meninė vertė – vienintelis atrankos kriterijus? Tuo savo straipsniuose apie vasario gale pasibaigusią Berlynalę abejoja Valiūnaitė ir Pipinytė. Joms atrodo, kad rengėjai pernelyg pasiduoda politikorektiškumui ar tiesiog madoms. Nors kartais tos mados visai naudingos, nes primena filmus ar kinematografijas, kuriems iki tol skirta mažai dėmesio. Būtent tokia man pasirodė šio numerio tema – JAV juodaodžių kinas. Tikėjau, kad straipsnio autorius Narius Kairys prisimins vieną „Blaxploitation“ kino pradininkų – intelektualą Melviną van Peeblesą ir jo sūnų

Mario, kurių filmai savaime yra juodaodžių kino manifestas, ar mano mėgstamą Johną Singletoną, atgavinusį vieną šio kino legendų, policininką Šaftą, ir sukūrusį savotišką atsaką „Vėjo nublokštiems“ – epišką pasakojimą apie 1923-ųjų žudynes Floridoje „Rouzvudas“. Deja, net Spike’as Lee nesulaukė tiek Kairio dėmesio, kiek naujausias Quentino Tarantino filmas.

Vis dėlto turiu pripažinti, kad straipsnis kupinas patoso ir pasvarstymų, kurių nepasigėdytų ir dabartiniai Amerikos kino akademijos reformuotojai. Kad ir tokių: „Štai jau 14 metų, kaip durys atsivėrusios, tačiau už pagrindinius vaidmenis apdovanojamos tik baltodės“ arba „Kiek juodaodžių režisierių turėjo sukurti filmų, kad Steve’as McQueenas laimėtų „Oskarą“? Kiek juodaodžių aktorių turės dar suvaidinti, kad būtų pagaliau pasakyta: velniai griebtų, bet juk jie gali vaidinti.“

Žurnalo „Kino teatro“ rubrika kaip tik ir pristato šiųmetinius „Oskaro“ laureatus – Gediminas Kukta recenzuoja Alejandro Gonzálezo Iñárritu „Hju Glaso legendą“,

Ramūnas Pronckus – Tarantino „Grėsmingąjį aštuonetą“, Račaitytė – Adamo McKay’aus „Didžiąją skolą“, Agnė Mackevičiūtė – Tomo McCarty „Sensaciją“, Monika Gimbutaitė – Jay’aus Roacho „Poną Trumbo“. „Namų kine“ Pronckus aptaria Danny Boyle’o filmą „Steve Jobs“, Ridley Scott’o „Marsietį“, Johno Wellso „Nudegusį“.

„Lietuvių filmoteka“ šįkart kuklesnė. Ieva Kotryna Skirmantaitė recenzuoja Maxì Dejoie ir Virginijos Vareikytės dokumentinį filmą „Aš už tave pakalbėsiu“.

Audrius Dambrauskas rašo apie Sonatos Žalneravičiūtės knygą „Vilniaus iliuzionai: miesto kino teatrų istorijos“. Istoriko įžvalgas ir dalykines pastabas papildė Linos Kaminskaitės-Jančorienės pasvarstymai apie kinui skirtas parodas – NDG surengtą „Kinas eina per miestą“ ir veikusias Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejuje, skirtas aktorius Juozo Budraičio ir fotografo Audriaus Zavadskio jubiliejams. Lietuviškai kino kultūrai skirtas ir Pipinytės feljetonas „Laukiant stebuklo“.

Nesena kino istorija iškyla ir Lino Vildžiūno straipsnyje, skirtame italų režisieriaus Ettore’š Scolos atminimui. Jis buvo vienas iš tų režisierių, kurio filmai („Kaip mes mylėjome vienas kitą“ ar „Balius“) iki šiol žadina vyresniųjų žiūrovų nostalgiją. Apie nostalgiją (tik šiek tiek kitokią) su šių metų „Vokiško kino dienų“ svečiu, režisieriumi Andreasu Dresenu kalbėjosi Aukšė Kancerevičiūtė. Beje, skaitymas ir mąstymas apie kiną taip pat svarbi kultūros dalis.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Parodos			
VILNIUS		Vytenio Tolučio darbų paroda „Tarpinė stotelė“ Jolantos Mikulskytės paroda „Vanduo -intro“	M. Žilinsko dailės galerija <i>Nepriklausomybės a. 12</i> Paroda „Veidai iš būtojo laiko“ Paroda „Cornelia Gurlitt: širdies kelionė. Vilnius vokiečių ekspresionistės akimis 1915–1917 m.“ Projekto „Laiko ženklai“ paroda
Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22</i> XX a. Lietuvos dailės ekspozicija iki 26 d. – Birutės Stančikaitės kūrinių paroda „Šviesa tamsoje“	„Prospekto“ fotografijos galerija <i>Gedimino pr. 43</i> Evaldo Butkevičiaus fotografijų paroda „Bespalvis dangus“		Kauno paveikslų galerija <i>K. Donelaičio g. 16</i> Audronės Petrašiūnaitės paroda „Tylus gyvenimas“ (iš ciklo „Lūžio kartos vardai“) iki 27 d. – Eimučio Markūno paroda „Di-džiojo chaoso mažoji versija“
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4</i> Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Vlado Eidukevičiaus 125-osioms gimimo metinėms skirta kūrybos paroda „Dailinin-kas klajūnas“	Pamėnkalnio galerija <i>Pamėnkalnio g. 1/13</i> iki 26 d. – Andriaus Zakarausko tapybos paroda „Prisiminimo sinonimas“		Galerija „Meno parkas“ <i>Rotušės a. 27</i> iki IV. 2 d. – Arūnės Tornau paroda „Nyks-tantys vaizdiniai II“ Projekto „Laiko ženklai“ paroda
Radvilų rūmai <i>Vilniaus g. 24</i> Europos dailė XVI–XIX a. „Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“ Paroda „Gyvoji gamta dailėje. XVII a.–XX a. I pusė“	Galerija „Vartai“ <i>Vilniaus g. 39</i> iki IV. 2 d. – galerijos „Vartai“ 25-mečio paroda „Žilvitis“		Kauno fotografijos galerija <i>Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2</i> iki 26 d. – Šiaulių fotografijos muziejaus me-ninės fotografijos rinkinio paroda „Kolekcija“
Taikomosios dailės muziejus <i>Arsenalų g. 3A</i> P. Gudyno restauracijos centro restauruotų kūrinių paroda „Prieš... ir po...“ Paroda „Kvietimas į pokylį. 1915–2015“ (100 gražiausių vakarinių suknelių iš Aleksan-dro Vasiljevo kolekcijos)	Galerija „Aidas“ <i>A. Jakšto g. 9</i> Lenos Chvičijos paroda „Obuoliai“	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	VDU menų galerija „101“ <i>Muitinės g. 7</i> iki IV. 1 d. – Monikos Furmanavičiūtės paroda „Irvisdėltoneta“
Vytauto Kasiulio dailės muziejus <i>A. Goštauto g. 1</i> Retrospektyvinė Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija Prano Domšaičio (1880–1965) retrospekty-vinė tapybos paroda „Vaizduotės realybė“	Galerija „Arka“ <i>Aušros Vartų g. 7</i> iki IV. 2 d. – Ričardo Vyšniausko tapybos paroda „Prisilietimas“ „Arti prie gamtos / close to nature“ (Torild Rødland, Sølvi Strand, Hanne Herrman, Norvegija) Tarptautinė Rusijos, Baltarusijos ir Lietu-vos dailininkų paroda „Tapybos dialogas“	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenalas <i>Arsenalų g. 1</i> Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a. Lietuvių liaudies menas Kryždirbystė Liaudies meistrų Angelės ir Vytauto Raukčių paroda „Visas pasaulis – močiutės skrynioj“	Dailininkų sąjungos galerija <i>Vokiečių g. 2</i> iki IV. 2 d. – Dalios Gentvainytės kūrybos paroda „Demonas naujoje erdvėje“	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	
Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26</i> K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija <i>Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44</i>	Galerija AV17 <i>Aušros Vartų g. 17</i> Nerijaus Ermino instaliacijų paroda „Sep-tynios dienos iki nakties“	VDU menų galerija „101“ <i>Muitinės g. 7</i> iki IV. 1 d. – Monikos Furmanavičiūtės paroda „Irvisdėltoneta“	
Vilniaus gynybinės sienos bastėja <i>Bokšto g. 20</i> Nuolatinė ekspozicija	Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus <i>Pilies g. 40</i> Kazio Kęstučio Šiaulyčio paroda „Dadaratai“	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	
Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9</i> Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija Kunigo Antano Rimavičiaus (1865–1933) skulptūrų paroda „Dievui ir Žmogui“	Pylimo galerija <i>Pylimo g. 30</i> iki IV. 2 d. – Algirdo Taurinsko kūrybos paroda „Pamario spalvos“	VDU menų galerija „101“ <i>Muitinės g. 7</i> iki IV. 1 d. – Monikos Furmanavičiūtės paroda „Irvisdėltoneta“	
Galerija „Kairė–dešinė“ <i>Latako g. 3</i> iki 26 d. – Eglės Ruibytės ir Mildos Dai-novskytės paroda „Žemė / Earth 2.0.“	Rašytojų klubas <i>K. Sirvydo g. 6</i> Gvido Latako emalio miniatiūrų paroda „Salos“	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	
Vilniaus dailės akademijos galerijos Parodų salės „Titanikas“ <i>Maironio g. 3</i> iki IV. 2 d. – lenkų animacijos meno paroda „Once Upon a Time“	Aistės Kisarauskaitės galerija „Trivium“ <i>Vilkpėdės g. 7–105</i> Birutės Zokaitytės grafikos paroda „Mėnu-lio laboratorijos“	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	
Galerija „Akademija“ <i>Pilies g. 44/2</i> iki 27 d. – Kipro Černiausko ir Martyno Pekarsko tapybos paroda „Pasviręs medis. Kavos puodelis“	„Skalvijos“ kino centras <i>Goštauto g. 2/15</i> iki 31 d. – Annos Polukord paroda „Winter_16“	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	
iki 26 d. – Antano Šnaro vienos skulptūros paroda „Tvora“	M.K. Čiurlionio namai <i>Savičiaus g. 11</i> Paroda „Liudo Truikio scenografija Čiurlio-nio namuose“	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	
Galerija „ARgenTum“ <i>Latako g. 2</i> Aistės Kanapickaitės mozaikos miniatiūrų paroda „Mažas žmogus“	KAUNAS Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus <i>V. Putvinskio g. 55</i> Algimanto Švėgždos (1941–1996) grafikos darbų paroda „Mano burtai“	„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinyš“ <i>Dominikonų g. 15</i> Dailininkų Tamošaičių kūryba		„Post“ galerija <i>Laisvės al. 51A</i> iki IV. 3 d. – paroda „Demaskacija“	

„7md“ rekomenduoja

Dailė

Abi Vilniaus dailės akademijos parodų sales „Titanikas“ užima lenkų animacijos paroda „Gyveno kartą. 3 x 60“. Tie trys šešiasdešimtukai – tai: 60 metų praėjo nuo tada, kai Janas Lenica ir Walerianas Borowczykas su-kūrė filmą „Był sobie raz“ („Gyveno kartą“) apie Miro paveikslø fragmento klajones ir taip prasidėjo lenkų avangardinės animacijos judėjimas. Kitas šešiasdešimtmetis – tai garsaus lenkų animatoriaus Piotro Dumałos ju-biliejus, o trečiasis – iš viso 60 filmų, parodytų „Titanike“ ir Šiuolaikinio meno centre. Kadangi svarbūs eksponatai yra ir plakatai, kuriais garsėja lenkų menininkai, ir piešiniai bei skulptūros, kurie paskui buvo „ani-muoti“, čia galima pamatyti, kaip iš tradicinių dailės šakų gimsta filmai. Be to, veikia ir atskira Piotro Dumałos paroda-instaliacija.

Muzika

Balandžio 1 d. 19 val. Vilniaus Kongresų rūmuose prasideda Baltijos šalių orkestrų festivalis. Jį atidarys Estijos nacionalinis simfoninis orkes-tras, diriguojamas garsiausio visų laikų šios šalies maestro Neeme Järvi. Pasaulinę šlovę pelnęs N. Järvi yra vienas gerbiausiausių šių laikų dirigentų ir labiausiai trokštamų klasikinės muzikos žvaigždžių visame pasaulyje. Šį vakarą kartu pasirodys ir daugybę svarbių apdovanojimų pelnęs garsus Estijos pianistas Kalle Randalu. Koncerte bus atliekami pasaulinio mu-zikos aukso fondo kūriniai: Arvo Pärto „Cantus in Memoriam Benjamin Britten“, Ludwigo van Beethoveno Koncertas fortepijonui su orkestru Nr. 4, G-dur, op. 58, Sergejaus Rachmaninovo Simfonija Nr. 1 d-moll, op. 13. Baltijos šalių orkestrų festivalyje Vilniuje dar pasirodys Latvijos ir Lietuvos simfoniniai orkestrai su garsiausiais dirigентаis ir solistais.

Spektakliai

VILNIUS

Nacionalinis operos ir baleto teatras

29 d. 18.30 – „Auksinių scenos kryžių“ įtei-kimo ceremonija
30 d. 18.30 – J. Strausso „ŠIKŠNOSPARNIS“. Dir. – M. Staškus
31 d. 18.30 – „BOLERO+“. Dir. – M. Barkauskas
IV. 1 d. 18.30 – G. Puccini „BOHEMA“. Dir. – R. Šervenikas
2 d. 18.30 – „TRISTANAS IR IZOLDA“ (pagal R. Wagnerio muz.). Muzikinis vad. ir dir. – M. Pitrėnas

Nacionalinis dramos teatras

Didžioji salė
25 d. 18.30 – F. Molnáro „LILIJOMAS“. Rež. – L. Bagossy (Vengrija)
29 d. 18.30 – M. Ivaškevičiaus „DIDIS BLO-GIS“. Rež. – A. Schillingas
30 d. 17 val. – M. Ivaškevičiaus „IŠVARY-MAS“. Rež. – O. Koršunovas
31 d. 18.30 – K. Binkio „ATŽALYNAS“. Rež. – J. Vaitkus

Mažoji salė
25 d. 19 val., 26 d. 16 val. – M. von Mayen-burgo „KANKINYS“. Rež. – O. Koršunovas
Studija
31 d. 17, 19 val. – „AKMUO. VANDUO. GE-LUONIS“. Rež. – K. Žernytė (Klaipėdos jaunimo teatras)

Vilniaus mažasis teatras
25 d. 18, 20.30 – „DURYS“ (improvizacijos teatras „Kitas kampas“)
29 d. 18.30 – M. Gorkio „MOTINA (VASA ŽELEZNOVA)“. Rež. – K. Glušajevas
30 d. 19 val. – K. Vaiginio kvartetas (JAV, Lietuva)
31 d. 18.30 – F. García Lorcos „KRUVINOS VESTUVĖS“. Rež. – P. Ignatavičius
IV. 1 d. 18.30 – P. Pukytės „BEDALIS IR LABDARYS“. Rež. – G. Tuminaitė
2 d. 18.30 – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaitė
Valstybinis jaunimo teatras
25 d. 18 val. – teatro ir kino projektas „TE-RITORIJA“ (pagal M.K. Oginskio priesakus sūnui). Insc. aut. ir rež. – A. Pukelytė
29 d. 18 val. – B. Brechto „GERAS ŽMOGUS IŠ SEZUANO“. Rež. ir komp. – V. Bareikis
31 d. 18 val. – Ch. Palahniuko „KOVOS KLU-BAS“. Insc. aut. ir rež. – V. Bareikis

Oskaro Koršunovo teatras
29 d. 19 val. *OKT studijoje* – „PO LEDU“ (pa-gal F. Richteri). Rež. – A. Areima
IV. 2, 3 d. 19 val. *OKT studijoje* – M. Gorkio „DUGNE“. Rež. – O. Koršunovas

Rusų dramos teatras
25 d. 18.30 – V. Gavrilino „RUSIŠKAS SĄ-SIUVINIS“. Rež. – O. Lapina
26 d. 12 val. – J. Popovo „SNIEGUOLĖ IR SEPTYNI NYKŠTUKAI“. Rež. – J. Popovas
26 d. 18.30 – J.M. Chevret „SVEIKI, EMI-GRANTAI! (SQUAT)“. Rež. – M. Poliščiuкас
29 d. 18.30 – PREMIJERA! E. Bako „KARA-LIAUS PURANDŽANOS ISTORIJA“. Rež. – E. Bakas
30 d. 18.30 – interaktyvi džiazo komuni-kacija „Jazz&Co Communication“ (Mažoji salė)
31 d. 18.30 – J. Ščiuckio „RAUDONOS BU-RĖS“ (A. Grino apysakos motyvais). Rež. – H. Petrockis (Latvija)
IV. 1 d. 18.30 – PREMIJERA! A. Jankevičiaus „LEDAS“ (pagal V. Sorokino romaną). Rež. – A. Jankevičius
2 d. 16 val. – PREMIJERA! „DOSTOJEVSKIO ANGELAI“ (F. Dostojevskio kūrinių moty-vais). Scen. aut. ir rež. – B. Mar, komp. – A. Kučinskas, dail. – K. Norvilaitė. Vaidina B. Mar
2 d. 18.30 – W. Shakespeare’o „KARALIUS LYRAS“ (su lietuviškais subtitrais). Rež. – J. Vaitkus

Vilniaus teatras „Lėlė“
Mažoji salė
26 d. 14 val. – Š. Datenio „EVOLIUCIJA“. Rež. – Š. Datenis

„Menų spaustuvė“
25 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – „REKONS-TRUOTI“. Choreogr. – M. Praniauskaitė („Menų spaustuvės“ programa jauniems menininkams „Atvira erdvė ’15“)
26 d. 16 val. *Juodojoje salėje* – „TĖCIO PA-SAKA“. Rež. – A. Kirvela ir J. Tertelis (teatro laboratorija „Atviras ratas“ ir kūrybinė studija)
30 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – „ARABIŠKA NAKTIS“. Rež. – C. Grauzinis (teatras „ce-zario grupė“)
31 d. 19 val. *Juodojoje salėje* – „UŽSĖDIMAS“. Idėjos aut. ir atlik. – A. Ramanauskaitė, D. Vaitiekūnas, P. Ta-molė ir M. Stabačinskas

Kaunas	25 d. 18.30, IV. 1 d. 18 val. – PREMEJRA! A. Šlepiko „LIETAUS DIEVAS“. Rež. – J. Dautartas
Nacionalinis Kauno dramos teatras	25, 30 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – W. Shakespeare'o „HAMLETAS“. Rež. – V. Bareikis
26 d. 15 val. <i>Rūtos salėje</i> – R. Gary „AUŠROS PAŽADAS“. Inscenizacijos aut. ir rež. – A. Sunklodaitė	26 d. 18 val. – R. Granausko „RŪKAS VIRŠ SLĖNIŲ“ (insc. aut. R. Šerelytė). Rež. – R. Banionis
29 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – D. Loher „KLA-ROS SANTYKIAI“. Rež. – R. Atkočiūnas	30 d. 18 val. – J. Tättė's „SANKIRTA SU PA-GRINDINIU KELIU“. Rež. – A. Vidžiūnas
31 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „VARGŠŲ OPERA“. Rež. – A. Kurienius	31 d. 18 val. – C. Gozzi „VARNAS“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)
IV. 1 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – J. Dell ir G. Sibleyras „TEGYVUOJA BUŠONAS!“. Rež. – R. Vitkaitis	IV. 2 d. 18 val. – J. Poirot „BEPROTIŠKAS SAVAITGALIS“. Rež. – A. Kėleris
2 d. 18 val. <i>Ilgonoje salėje</i> – B. Sbrljanovič „SKĖRIAI“. Rež. – R. Atkočiūnas	Koncertai
2 d. 19 val. <i>Rūtos salėje</i> – A. Čechovo „Ivanovas“. Rež. – S. Krivickienė (teatras-studija „Theaomai“)	Lietuvos nacionalinė filharmonija
Kauno valstybinis muzikinis teatras	25 d. 17 val. <i>Rokiškio kultūros centro sa-lėje</i> – koncertas „Septyni Kristaus žodžiai“. Valstybinis Vilniaus kvartetas. Programoje J. Haydno „Septyni paskutiniai mūsų Išga-nytojo žodžiai ant kryžiaus“
IV. 1–3 d. 18 val. – PREMJEIRA! O. Nicolai „VINDZORO ŠMAIKŠTUOLĖS“. Dir. – J. Janulevičius, rež. ir choreogr. – G. Santucci (Italija), scenogr. – A. Camera (Italija), kost. grimo dail. – M.C. Ricotti (Italija), chormeister. – R. Tilvikas, R. Vaitkevičiūtė	29 d. 18 val. <i>Šiaulių kamerinėje salėje „Po-lifonija“</i> – tarptautinis muzikos festivalis „Resurrexit“. Čiurlionio kvartetas, K. Ston-kus (akordeonas). Programoje A. Ginaste-ros, A. Piazzollos, C. Gardelo kūriniai
Kauno kamerinis teatras	IV. 1 d. 18 val. <i>Gelgaudiškio dvare</i> – ansam-blis „Musica humana“ (meno vad. ir dir. – A. Vizgirda). Solistė S. Liamo (sopranas). Programoje A. Vivaldi, J. Haydno, W.A. Mo-zarto kūriniai
25 d. 18 val. – L. Andrejevo „JUDAS ISKARI-JOTAS“. Rež. – S. Rubinovas	2 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžio-joje salėje</i> , – simfoninės muzikos koncertas „Muzikinės istorijos“. Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistas D. Ishizaka (violončelė). Dir. – R. Šervenikas. Progra-moje C.M. von Weberio, R. Schumanno, H. Berlioza kūriniai
30 d. 18 val. – P. Lagerkvisto „NEUŽAUGA“. Rež. – S. Rubinovas	2 d. 16 val. <i>Druskininkų sanatorijos „Eglė“ salėje</i> , 3 d. 12 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – teatralizuotas koncertas visai šeimai „Meilės daina“. C. Schumann šeimos istorija. G. Gedvilaitė (fortepijonas), L. Gedvilas (fortepijonas), aktorius P. Mar-kevičius. Dalyvauja L. Voronovaitė (smui-kas), A. Goehle, K. Megelinskas, E. Voronovas (fortepijonas). Rež. – J. Vansk, dail. – V. Čepkauskas, scen. aut. – G. Gedvilaitė. Programoje C. Schumann, R. Schumanno, J. Brahms'o kūriniai
31, IV. 3 d. 18 val. – G. Boccaccio „DEKAME-RONAS“. Rež. – A. Rubinovas	3 d. 16 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> – Atvetykio koncertas. Ansamblio „Vilniaus arsenalas“ kūrybinės veiklos 30-mečiui. Ansamblis „Vilniaus arsenalas“: L. Šulskutė (fleita), R. Romoslauskas (altas), S. Okruško (fortepijonas). Programoje F. Kuhlau, C. Reinecke's, Z. Bružaitės, J. Tamulionio, B. Godard'o, D. Milhaud kūriniai
IV. 1 d. 18 val. – F. Zelerio „TIESA“. Rež. – S. Rubinovas	3 d. 18 val. <i>Šiaulių Šv. Apaštalų Petro ir Pauliaus katedroje</i> – tarptautinio muzikos festivalio „Resurrexit“ pabaigos koncertas, skirtas prof. S. Sondeckio atminimui. Lietuvos kamerinis orkestras, Valstybinis choras „Vilnius“, Šiaulių valstybinis kame-rinis choras „Polifonija“, solistai.
2 d. 18 val. – D. Zelčiūtės „KŪNO VARTAI“. Rež. – A. Dilytė	Dir. – T. Ambrozaitis. Programoje W.A. Mozarto kūriniai
Kauno mažasis teatras	VILNIUS
30 d. 19 val. – I. Lausund „BESTUBURIADA“. Rež. – D. Rabašauskas	Kongresų rūmai
Kauno lėlių teatras	IV. 1 d. 19 val. – Baltijos šalių orkestrų festivalis. Pirmasis koncertas. Estija. K. Randalu (fortepijonas), Estijos nacio-nalinis simfoninis orkestras. Dir. – N. Jarvi. Programoje A. Pärto, L. van Beethoveno, S. Rachmaninovo kūriniai
28 d. 12 val. – PREMJEIRA! „BALTAS ŽVĖ-RIŪKŠTIS“. Aut. ir rež. – A. Dilytė, dail. – I. Paliukaitytė, komp. – J. Jurkūnas	Vilniaus koncertų salė „Compensa“
30 d. 18 val. – „KITAIS METAIS TUO PAČIU LAIKU“. Rež. – A. Lebeliūnas (VšĮ „Lai-mingi žmonės“)	IV. 3 d. – „La Scalos“ teatro orkestro „Ca-meristi della Scala“ koncertas. Programoje G. Verdi, G. Avolio, L. Mancinelli, C. Sivori, A. Bazzini kūriniai
IV. 2 d. 12 val. – „UŽBURTOS PILIES PA-SLAPTIS“. Rež. – O. Žiugžda	Lietuvos muzikų rėmimo fondas
Klaipėda	30 d. 17.30 S. <i>Vainiūno namuose</i> – Trečiadie-nio vakaras-koncertas. Koncertuoja
Klaipėdos valstybinis dramos teatras	
30, 31 d. 18.30 <i>Mažonoje salėje</i> – PREMJEIRA! E. De Filippo „KALĖDOS KUPJELŲ NA-MUOSE“. Rež. – P. Gaidys. Vaidina V. Jočys, R. Idzelytė, D. Švirėnas ir kt.	
IV. 1 d. 18.30 <i>Didžiojoje salėje</i> – P. Zelenkos „PAPRASTOS BEPROTYBĖS ISTORIJOS“. Rež. – D. Rabašauskas	
2 d. 18.30 <i>Didžiojoje salėje</i> – I. Vyrypajevo „GIRTI“. Rež. – L. Vaskova	
Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras	
31 d. 18.30 – Klaipėdos valstybinio muziki-nio teatro orkestras, solistai M. Goldbergas (violončelė), A. Petrauskaitė (kontrabosas), A. Mieleikienė (fleita), V. Lenkštaitė (fleita), L. Kasinskaitė (obojus), I. Pazdradzys (fa-gotas), K. Taujanskas (fagotas).	
Dir. – E. Pehkas (Estija)	
ŠIAULIAI	
Valstybinis Šiaulių dramos teatras	
IV. 2 d. 18 val. – Tarptautinės teatro dienos minėjimas. „Teatro pamokos su...“	
PANEVĖŽYS	
Juozo Miltinio dramos teatras	
25 d. 18 val. – F. Dostojevskio „BROLIAI KARAMAZOVAI“. Rež. – S. Krivickienė (teatras-studija „Theaomai“)	

Bibliografinės žinios	
BENDRASIS SKYRIUS	
<i>Didžioji Europa</i> : esė apie Europos sielą / Leonidas Donskis. – Vilnius : Versus aureus, [2016] (Vilnius : BALTO print). – 236, [2] p. : iliustr., portr.. – Tiražas [1100] egz.. – ISBN 978-9955-34-606-7 (įr.)	
<i>Lietuvos mokslų akademija Nepriklausomybės kelyje</i> = <i>Lithuanian Academy of Sciences on the road of independence</i> : fotografijų albumas / [sudarytojai Domas Kaunas, Eugenijus Jovaiša, Rolandas Maskoliūnas] ; [vertėjas Gražvydas Kirvaitis]. – Vilnius : Lietuvos mokslų akade-mija, 2015 (Vilnius : Parazitas). – 429, [2] p. : iliustr., faks., portr.. – Nugar. antr.: Lietuvos mokslų akademija. – Gretut. tekstas liet., angl.. – Leidinys skiriamas Lietuvos mokslų aka-demijos 75-mečiui. – Tiražas 500 egz.. – ISBN 978-9986-08-058-9 (įr.)	
<i>Ryto rasos sodas</i> : japoniška kultūra, dzeno sodai, arbatos ceremonija ir tradicijos, bonsų estetika ir menas / Kęstutis Ptakauskas. – Vilnius : Aukso pieva, 2016 (Vilnius : Standartų sp.). – 230, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-609-8105-27-8 (įr.)	
MENAS	
<i>Dailė</i> = <i>Art</i> : Lietuvos dailininkų sąjungos žurnalas / redakcinė taryba: Lolita Jablonskienė ... [et al.]. – Vilnius : Artseria, 2015. – ISSN 0130-6626	
2015, Nr. 2(66) / sudarytoja Aistė Paulina Virbickaitė. – 2015 (Vilnius : BALTO print). – 160 p. : iliustr., faks., portr.. – Santr. angl. – Tiražas 700 egz.	
<i>Pasvirimas į ateitį</i> : [albumas] / Vincas Kisarauskas ; [sudarytojos] Erika Grigoravičienė, Aistė Kisarauskaitė ; [tekstų autoriai] Jūratė Baranova, Erika Grigoravičienė, Aistė Kisa-rauskaitė ... [et al.]. – Vilnius : Inter Se, [2015] (Vilnius : BALTO print). – 212, [3] p. : iliustr., portr.. – Virš. tik dailininko parašo faks.. – Santr. angl. – Tiražas 700 egz.. – ISBN 978-9955-548-49-2 (įr.) : [25 Eur]	
<i>Per toli gyvenu</i> : [skulptoriaus] Antano Mončio susirašinėjimai / [sudarytojos Danutė Zo-vienė, Loretą Birutė Turauskaitė, Ramunė Januševičiūtė] ; [straipsnio autorė Giedrė Asin Marco] ; [laiškus vertė Greta Jonaitytė, Karolina Masiulytė-Paliulienė, Lina Paliulytė, Lo-reta Birutė Turauskaitė]. – Vilnius : Artseria, 2015 (Vilnius : BALTO print). – 447, [1] p. : iliustr., faks., portr.. – Nugar. antr.: Antano Mončio susirašinėjimai. – Santr. angl., pranc.. – Tiražas 700 egz.. – ISBN 978-609-8154-03-0 (įr.) : [12 Eur]	
<i>SetP Stanikas. 22 projektai</i> = <i>SetP Stanikas. 22 œuvres</i> : [Svajonės ir Pauliaus Stanikų meni-nės kūrybos albumas] / [sudarytojai Svajonė ir Paulius Stanikai] ; [vertėjos Giedrė Ber-notaitė-Salfati, Veronika Vasiljeva-Niparavičienė]. – Vilnius : Inter Se, [2015] (Vilnius : BALTO print). – 268, [3] p. : iliustr.. – Gretut. tekstas liet., pranc.. – Tiražas 500 egz.. – ISBN 978-9955-548-50-8 (įr.) : [15 Eur]	
GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS	
<i>Danų mergina</i> : romanas / David Ebershoff ; iš anglų kalbos vertė Donatas Masilionis. – Vilnius : Didakta, 2016 (Vilnius : Standartų sp.). – 352, [8] p.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-609-442-094-8 (įr.)	
<i>Geriausia knyga pasaulyje</i> : [romanas] / Peter Stjernström ; iš anglų kalbos vertė Aistė Vareikytė. – Vilnius : Versus aureus, [2016] (Vilnius : BALTO print). – 301, [2] p.. – Tiražas [1700] egz.. – ISBN 978-9955-34-598-5	
<i>Ieškok Maskvos sfinkso</i> : istorinis romanas / Alfonsas Eidintas ; [piešiniai autoriaus]. – 3-ia-sis patais. leid.. – Vilnius : Mokslo ir enciklopedijų leidybos centras, 2016 (Vilnius : Stan-dartų sp.). – 583, [1] p. : iliustr.. – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-5-420-01766-1 (įr.)	
<i>Judas Iskarijotas</i> : [apysaka] ; <i>Šėtono dienoraštis</i> : [romanas] / Leonid Andrejev ; iš rusų kalbos vertė Aidas Jurašius. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2016] (Vilnius : Standartų sp.). – 273, [2] p. : portr.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-9986-39-870-7 (įr.)	
<i>Kai būsiu toli toli</i> : politinio kalinio, poeto Vinco Korsako atminimui / [sudarytoja Al-gimanta Korsakienė]. – Šakiai : [Šakių rajono savivaldybės viešoji biblioteka], 2015 (Kaišiadorys : Printėja). – 135, [1] p. : iliustr., faks., portr.. – Tiražas 160 egz.. – ISBN 978-609-8069-06-8	
<i>Lietaus dievas ir kiti</i> : novelės / Alvydas Šlepikas. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2016] (Vilnius : Standartų sp.). – 151, [1] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9986-39-874-5 (įr.)	
<i>Nora Vebster</i> : [romanas] / Colm Tóibín ; iš anglų kalbos vertė Nida Norkūnienė. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2016] (Vilnius : Standartų sp.). – 375, [1] p.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-9986-39-871-4 (įr.)	
<i>Pasiklydę</i> : romanas / Amin Maalouf ; iš prancūzų kalbos vertė Stasė Banionytė. – Vilnius : Žara, [2016] (Vilnius : Spauda). – 398, [2] p.. – ISBN 978-9986-34-315-8 (įr.) : [7 Eur 40 ct]	
<i>Rymanti</i> : eilėraščiai, novelės / Rima Antanaitienė. – Vilnius : Andrena, 2016 (Vilnius : Standartų sp.). – 248, [7] p. : portr.. – ISBN 978-9986-37-075-8 (įr.) : [5 Eur 20 ct]	
<i>Sniegė ir jos devynetas</i> : [romanas] / Pasi Ilmari Jääskeläinen ; iš suomių kalbos vertė Da-nutė Sirijos Giraitė. – Vilnius : Versus aureus, [2016] (Gargždai : ScandBook). – 317, [2] p.. – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-9955-34-602-9 (įr.)	
<i>Šeši įtariamieji</i> : [romanas] / Vikas Swarup ; iš anglų kalbos vertė Ina Rosenaitė. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2016] (Vilnius : Standartų sp.). – 543, [1] p.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9986-39-875-2 (įr.)	
<i>Totalus chaosas : Fabio Montalės tyrimas</i> : romanas / Jean-Claude Izzo ; iš prancūzų kal-bos vertė Dainius Gintalas. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2016] (Vilnius : Standartų sp.). – 358, [1] p.. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-9986-39-873-8 (įr.)	
PARENGĖ ALDONA BARODICAITĖ. REDAGAVO GRAŽINA KUBILIENĖ. LIETUVOS NAC. M. MAŽVYDO B-KA. BIBLIOGRAFIJOS IR KNYGOTYROS CENTRAS	

Savaitės filmai

„Metų laikai“

Amžinos meilės laišakai ***

Įdomu būtų pamatyti žmogų, nusprendusį taip pervadinti naują Giuseppe Tornatore’s filmą „Susirašinėjimas“ („La corrispondenza“), kuriame režisierius gilinasi į įvairias žodžio „korespondencija“ prasmes. Šįkart „Malenos“ ir „Naujasis „Paradiso“ kino teatras“ autorius pasakoja apie du žmones – ne pirmos jaunystės mokslininką astrofiziką (Jeremy Irons) iš Edinburgo ir studentę Eimę (Olga Kurylenko), kuri laisvalaikiu dirba kaskadininke kino ir televizijos filmuose. Jie kasdien keičiasi elektroniniais laiškais, bendrauja SMS ir vaizdo žinutėmis. Vieną dieną mergina sužino, kad profesorius mirė, bet ir toliau gauna jo laiškus. Eimė nusprendžia išsiaiškinti, kas jų autorius. Šis filmas – ir režisieriaus apmąstymai apie vaizduotę ir kiną, akivaizdžiai netelpantys į „meilės romanų“ banalybes, net jei ekrane ir skamba romantiška Ennio Morricone’s muzika (Italija, 2015). (Vilnius, Kaunas)

Kaip žydėjimas vyšnios ****

Japonų režisierės Naomi Kawase filmas nukels į Tokiją, kur kepyklėlėje darbuojasi Sentaro (Masatoshi Nagase). Jis pardavinėja japonišką desertą *dorayaki*, kurio svarbi sudėtinė dalis – raudonųjų pupelių padažas. Melancholiškos rutinos paženklinta vyro kasdienybė pasikeičia, kai į darbo skelbimą atsiliepia pagyvenusi Tokue (Kirin Kiki). Moteris turi slaptą padažo receptą. Verslas suklesti, o Sentaro ir Tokue atveria vienas kitam širdis ir senas žaizdas (Japonija, Prancūzija, Vokietija, 2015). (Vilnius, Kaunas)

Londono apgultis **

Paslaptingomis aplinkybėmis žūsta D. Britanijos premjeras. Į jo laido tuves atvyksta daugelio šalių vadovai. Netrukus Londoną sukrečia spro gimai, o laidotuvės virsta pasikėsiniu ir galingiausius pasaulio lyderius. Tik trys žmonės išsaugo viltį, kad pasaulinę katastrofą dar bus galima sulaukyti: JAV prezidentas (Aaron Eckhart), jo padėjėjas, ištikimas specialiujų tarnybų agentas (Gerard Butler), ir anglų MI-6 agentė (Charlotte Riley), kuri nepasitiki niekuo. Filmo kūrėjai, matyt, didžiausią 60 milijonų dolerių biudžeto dalį išleido specialiesiems efektams, kai kartu su politi kais griūva ir Londono architektūros šedevrai. Babako Najafi filme taip pat vaidina Morganas Freemanas, Angela Basset ir kt. (JAV, D. Britanija, Bulgarija, 2016). (Vilnius, Kaunas)

Metų laikai ****

Dokumentinis Jacques’o Perrino ir Jacques’o Cluzaud filmas kviečia pakeliauti po Europą kartu su laukiniais gyvūnais, su kuriais čia kartu gyvename nuo ledynmečio iki mūsų dienų. Tada 8o tūkstančių metų truko žiema, paskui visą žemyną padengė milžiniškas miškas. Kai pradėjo formuotis metų laikai, peizažas pasikeitė, keitėsi fauna ir flora. Istorija prasidėjo... Šis filmas – jaudinantis pasakojimas, atskleidžiantis, kaip rutuliojosi ilga ir audringa istorija, sujungusi žmogų ir gyvūnus (Prancūzija, Vokietija, 2015). (Vilnius, Kaunas)

Mėnulio afera ***

Ką tik iš Vietnamo grįžęs slaptas CŽV agentas Tomas (Ron Perlman) 1969-ųjų birželį vyksta į Londoną. Jo užduotis – rasti režisierių Stanley Kubricką ir įtikinti jį kurti filmą apie JAV astronautų išsilaipinimą Mėnulyje, jei reali „Apollo 11“ misija nepavyktų. Tačiau vietoj režisieriaus jis sutinka raudonplaukį aferistą Džonį (Rupert Grint), kuris surengia fil mavinimą nelegalioje pornografinių filmų studijoje. Čia nesvarumo būseną galima pasiekti surūkius suktinę. Antoine’o Bardou-Jacquet parodijoje su meile atkurtas 7-asis dešimtmetis, o veiksmas kupinas tokių idiotiškų siužeto posūkių, kad jie ima priminti realybę (Prancūzija, 2016). (Vilnius)

***** – šedevras, ***** – pasižiūrėti būtina, **** – geras filmas, *** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – niekalas

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

25–30 d. – Betmenas prieš Supermeną: tei singumo aušra (3D, JAV) – 11, 14.10, 18, 21.10
25–30 d. – Betmenas prieš Supermeną: tei singumo aušra (JAV) – 13.10, 18.35
25–30 d. – Mano didelės storos graikiškos vestuvės 2 (JAV) – 11.40, 14, 16.30, 18.45, 21.50
25–27 d. – Metų laikai (dok. f., Prancūzija, Vokietija) – 14, 16.20, 18.15, 21 val.; 28 d. – 14, 16.20, 21 val.; 29, 30 d. – 14, 16.20, 18, 18.15, 21 val.
25–30 d. – Mėnulio afera (Prancūzija) – 15.50, 18.50, 21.45
25–30 d. – Kung fu panda 3 (3D, JAV) – 14.10, 17.20, 19.35; Kung fu panda 3 (JAV) – 11, 13.20, 15.40, 21.30 (lietuvių k.); 11.20, 16 val. (originalo k.)
25–30 d. – Londono apgultis (D. Britanija, JAV, Bulgarija) – 19.10, 21.30
25–29 d. – Divergentės tęsinys. Lojalioji (JAV) – 11.20, 13.50, 16.15, 18.20, 21 val.; 30 d. – 11.20, 13.50, 16.15, 18.20, 21.40
25–30 d. – Gautas iškvietimas (rež. T. Vidman tas) – 13.45, 15.40, 17.45, 19.50, 21.50
Zootropolis (3D, JAV) – 16.20, 21.20
Zootropolis (JAV) – 11.40, 13.40
25–28 d. – Sensacija (JAV) – 13.40, 18.40; 29, 30 d. – 13.40
25–30 d. – Sniego mūšis (Kanada) – 11.10, 11.45
25–30 d. – Gerasis dinosaurs (JAV) – 11.10
25–30 d. – Alvinas ir burundukai: didžioji kelionė (JAV) – 11.20
25–30 d. – Normas, lokys iš šiaurės (JAV) – 11.30
25–30 d. – Robinzono Kruzo sala (JAV) – 13.30
25–30 d. – Egipto dievai (3D, JAV, Austr alija) – 16.30
25–30 d. – Visi keliai veda į Romą (Italija, JAV) – 16.40
25–30 d. – Deadpool (JAV) – 19 val.
25–27 d. – Hju Glaso legenda (JAV) – 20.30; 28 d. – 20.30, 21.30
25–30 d. – Šnipas per klaidą (JAV) – 21.30
31 d. – „Kino pavasaris“ (repertuarą žiūrė kite www.forumcinemas.lt)
Forum Cinemas Akropolis
25–31 d. – Betmenas prieš Supermeną: tei singumo aušra (JAV) – 18.50, 20.50
25, 26, 28–31 d. – Betmenas prieš Super meną: teisingumo aušra (3D, JAV) – 10.30, 13.40, 15.50, 17.30, 20.40; 27 d. – 13.40, 15.50, 17.30, 20.40
25–31 d. – Mano didelės storos graikiškos ves tuvės 2 (JAV) – 12.05, 14.20, 16.35, 19.20, 21.50
25, 26, 28–31 d. – Metų laikai (dok. f., Pran cūzija, Vokietija) – 11.40, 13.50, 17.20, 19.35; 27 d. – 13.50, 17.20, 19.35
25, 26, 28–31 d. – Kung fu panda 3 (JAV) – 10.40, 11.30, 13.30, 15.10, 16.10, 18.40; 27 d. – 13.30, 15.10, 16.10, 18.40
25–31 d. – Kung fu panda 3 (3D, JAV) – 12.50
25, 26, 28–31 d. – Zootropolis (JAV) – 10.50, 13.20, 15.40; 27 d. – 13.20, 15.40
25–31 d. – Gautas iškvietimas (rež. T. Vi dmantas) – 13.10, 15.20, 19, 21.20
Londono apgultis (D. Britanija, JAV, Bulga rija) – 18.30, 21 val.
25, 26, 28–31 d. – Sniego mūšis (Kanada) – 10.10
25–31 d. – Zootropolis (3D, JAV) – 16.50
25, 26, 28–31 d. – Divergentės tęsinys. Loja lioji (JAV) – 10.20, 13, 16, 18.10, 21.30; 27 d. – 13, 16, 18.10, 21.30

25, 26, 28–31 d. – Alvinas ir burundukai: didžioji kelionė (JAV) – 11 val.
25–31 d. – Šnipas per klaidą (JAV) – 21.40
8 geriausi pasimatymai (Rusija) – 21.10
Skalvija
25 d. – Amžinos meilės laišakai (Italija) – 17 val.; 28 d. – 18.30
25 d. – Visi keliai veda į Romą (Italija, JAV) – 19.10; 26 d. – 14.30; 28 d. – 14.30; 30 d. – 17 val.
25 d. – Šlovė Cezariui! (D. Britanija, JAV) – 21 val.; 28 d. – 16.30; 30 d. – 21 val.
26 d. – Hju Glaso legenda (JAV) – 16.20
26 d. – Prieš gamtą (Norvegija) – 19.20; 28 d. – 20.40
26 d. – Fusis (Islandija, Danija) – 21 val.; 29 d. – 17.10
29 d. – Sauliaus sūnus (Vengrija) – 21 val.; 30 d. – 18.50
29 d. – Prisimenu motinos balsą (dok. f., scen. aut. ir rež. A. Marcinkevičiūtė) – 19 val.
26 d. – *ciklas „Karlsono kinas“*. Metų laikai (dok. f., Prancūzija) – 12.30; 28 d. – 12.30 *Festivalis „Kino pavasaris“*
31 d. – Viskas dėl šou (Islandija, D. Brita nija) – 18 val.
31 d. – Nekalti prisiminimai (D. Britanija, Airija, Turkija) – 20 val.
31 d. – Hitchcockas / Truffaut (Prancūzija, JAV) – 22 val.
Pasaka
25 d. – 45 metai (D. Britanija) – 17 val.
25d. – Mano didelės storos graikiškos ves tuvės 2 (JAV) – 19 val.; 26, 28, 28 d. – 18.30; 27 d. – 19.30; 30 d. – 19.15
25 d. – Mėnulio afera (Prancūzija) – 21 val.; 26 d. – 20.15; 27, 28 d. – 19 val.; 30 d. – 21.30
25 d. – Prieš gamtą (Norvegija) – 17.45; 27 d. – 21.30; 28 d. – 20.30; 30 d. – 17.30
25 d. – Metų laikai (dok. f., Prancūzija, Vo kietija) – 19.30; 26 d. – 16.30; 27 d. – 17.30; 28 d. – 12.30; 31 d. – 15.30
25 d. – Gautas iškvietimas (rež. T. Vidman tas) – 21.30
25 d. – Bambeklis (Suomija) – 17.15; 26 d. – 18.45; 27 d. – 19.15; 28 d. – 13.45; 30 d. – 19 val.; 31 d. – 16 val.
25 d. – (Ne)Tikros prancūziškos vestuvės (Prancūzija) – 19.15; 26 d. – 16.45; 27 d. – 17.15; 28, 29 d. – 18 val.; 30 d. – 17 val.; 31 d. – 20.45
25 d. – Viena nepatogi akimirka (Prancū zija) – 21.15; 28 d. – 20 val.; 30 d. – 21 val.
26 d. – Amžinos meilės laišakai (Italija) – 20.30; 28 d. – 16 val.; 29 d. – 20.30; 30 d. – 21.15
26 d. – Kung fu panda 3 (JAV) – 16 val.; 28 d. – 14 val.
26 d. – Kaip žydėjimas vyšnios (Japonija, Prancūzija, Vokietija) – 18 val.; 28 d. – 16.45; 31 d. – 18.15
26 d. – Naujausias testamentas (Belgija, Prancūzija, Liuksemburgas) – 20.45; 27 d. – 21.15; 28 d. – 15.45; 29 d. – 20 val.
27 d. – Zootropolis (JAV) – 17 val.; 28 d. – 12 val.
27 d. – Sensacija (JAV) – 21 val.; 29 d. – 18.15
28 d. – Jaunystė (Italija, Prancūzija, Šveica rija, D. Britanija) – 14.30
28 d. – Neištikimybė (JAV) – 21 val.
28 d. – Aš už tave pakalbėsiu (dok. f., rež. M. Dejoie, V. Vareikytė) – 12.15
29 d. – Fusis (Islandija, Vokietija) – 21 val.
30 d. – Stokholmas (ciklas „Ispaniškai“) – 17.30
„Kino pavasaris“
31 d. – Ševaljė (Graikija) – 15 val. (*Senjorų arbatėlė*)

31 d. – Viskas dėl šou (Islandija, D. Brita nija) – 18 val.
31 d. – Trumanas (Ispanija, Argentina) – 20 val.
31 d. – Vyrai ir viščiukai (Danija) – 22.30
31 d. – Šuns širdis (JAV) – 17.30
31 d. – Šeima (Australija, Kinija) – 19.15
Ozo kino salė
25 d. – Aš už tave pakalbėsiu (dok. f., rež. M. Dejoie, V. Vareikytė) – 18 val.
25 d. – Svetima šalis (Australija, Airija) – 19.15
26 d. – Meistras ir Tatjana (dok. f., rež. G. Žickytė) – 13 val.
26 d. – Deminas: dvi tvirtovės (rež. A. Gela žiūtė) – 14.20
26 d. – Sugar Man (D. Britanija) – 15.20
26 d. – Kaip žydėjimas vyšnios (Japonija, Prancūzija, Vokietija) – 16.50
26 d. – Atkirtis (JAV) – 18.50
29 d. – Igruški (rež. L. Lužytė) – 17 val.
29 d. – Mamytė (Kanada) – 18 val.
30 d. – Laukimas (Italija, Prancūzija) – 18 val.
30 d. – Edeno sodas (rež. A. Puipa) – 19.40
31 d. – Marinos namai (rež. D. Rust) – 17.30
Balandžio 1–15 d. Ozo kino salė nedirbs

KAUNAS

Forum Cinemas

25, 26 d. – Betmenas prieš Supermeną: tei singumo aušra (JAV) – 20.15, 23.20; 27–31 d. – 20.15
25, 26, 28–31 d. – Betmenas prieš Super meną: teisingumo aušra (3D, JAV) – 10.50, 15.20, 18.40, 21.20; 27 d. – 15.20, 18.40, 21.20
25, 26, 28–31 d. – Metų laikai (dok. f., Pran cūzija, Vokietija) – 10.40, 14.55, 18 val.; 27 d. – 14.55, 18 val.
25, 26 d. – Mano didelės storos graikiškos vestuvės 2 (JAV) – 13.10, 15.40, 19.20, 21.40, 23.45; 27–31 d. – 13.10, 15.40, 19.20, 21.40
25, 26 d. – Kung fu panda 3 (JAV) – 10.15, 11, 13.20, 14.40, 17, 23.30; 27 d. – 13.20, 14.40, 17 val.; 28–31 d. – 10.15, 11, 13.20, 14.40, 17 val.
25–31 d. – Kung fu panda 3 (3D, JAV) – 12.25
25, 26 d. – Gautas iškvietimas (rež. T. Vidman tas) – 12.50, 17.10, 19.15, 21.50, 23.50; 27–31 d. – 12.50, 17.10, 19.15, 21.50
25, 26, 28–31 d. – Zootropolis (JAV) – 10.20, 12.50, 16.30; 27 d. – 12.50, 16.30; 25–31 d. – Zootropolis (3D, JAV) – 14 val.
25, 26 d. – Londono apgultis (D. Britanija, JAV, Bulgarija) – 19, 21.30, 23.40; 27–31 d. – 19, 21.30
25, 26, 28–31 d. – Divergentės tęsinys. Loja lioji (JAV) – 10.30, 13.05, 15.45, 18.30, 21 val.; 27 d. – 13.05, 15.45, 18.30, 21 val.
25, 26 d. – Šnipas per klaidą (JAV) – 21.10, 23.10; 27–31 d. – 21.10
25, 26, 28–31 d. – Sniego mūšis (Kanada) – 11.10
25, 27, 29, 31 d. – Visi keliai veda į Romą (Italija, JAV) – 15.30
26, 28, 30 d. – Egipto dievai (JAV, Austr alija) – 15.30
25, 27, 29, 31 d. – Sensacija (JAV) – 18.20
26, 28, 30 d. – Deadpool (JAV) – 18.20
Romuva
25 d. – Amžinos meilės laišakai (Italija) – 17.30
25 d. – Kai mes svajojom (Vokietija) – 19.45
26 d. – Metų laikai (dok. f., Vokietija, Pran cūzija) – 14 val.
26 d. – Mari istorija (Prancūzija) – 16 val.
26 d. – Kaip žydėjimas vyšnios (Japonija, Prancūzija, Vokietija) – 17.45
26 d. – Laukimas (Italija, Prancūzija) – 20 val.
30 d. – *Lenkų kino klubas*. Dainuojanti ser vetėlė (Lenkija) – 18 val.

Redaktorė – Agnė Narušytė (**dailė**)
Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė
Kinas – Živilė Pipinytė | **Teatras, šokis** – Milda Brukštutė
Muzika – Laimutė Ligeikaitė | **Stilius** – Rita Markulienė
Dizainas – Jokūbas Jacovskis | **Maketas** – Vanda Čemerkaitė
Finansininkė – Brigita Misiuvienė

© „7 meno dienos“. Kultūros savaitraštis. Išeina penktadieniais. Leidžiamas nuo 1992 m. sausio 10 d. Leidėjas VšĮ „7 meno dienos“, Maironio g. 6, 01124 Vilnius. Tel. 2613039. El. paštas 7md@takas.lt. ISSN 1392-6462. 3 sp. l. Tiražas 900 egz. Spausdino UAB „Valdo leidykla“, Gedimino g. 34, Ukmergė

Remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas
Lietuvos kultūros taryba

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

LIETUVOS
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

